

NTL Magasinet

UTGAVE 4 • 2012

For medlemmer i Norsk Tjenestemannslag

**NAV engasjerer
konfliktrådgiver**

Side 6-7

**Statlig dumping
av fosterforeldre**

Side 22-23

**Leser for
dem som ikke
kan lese**

Side 24-25

Tariffstart

Forhandlingene er i gang

Side 10-15

Rettssaken mot terroristen er innledet

16. april begynte rettssaken mot terrortiltalte Anders Behring Breivik i Oslo tingrett.

Blant de 77 menneskene som Breivik drepte i regjeringskvartalet og på Utøya, var det minst 30 LO-medlemmer og tillitsvalgte. De var med i Fagforbundet, Handel og Kontor, Fellesforbundet, Norsk Tjenestemannslag,

Norsk Arbeidsmandsforbund, EL og IT Forbundet, Framfylkingen og Norsk Folkehjelp ble også berørt av terroristens handlinger.

Den tiltalte fortalte retten om sine motiver for terrorhandlingene 22. juli. Han hevdet overfor retten at Europa er i en krigslignende tilstand, og utsatt for en «islamsk demografisk eksplosjon» som Breivik mener det må gjøres noe drastisk med.

I sakens andre uke hørte retten vitneforklaringer fra terrorangrepet mot regjeringskvartalet. 15 personer skulle vitne. I mai skal nærmere 50 vitner til massakren på Utøya gi sine forklaringer. Også blant mange vitnene er det mange LO-medlemmer. I slutten av juni skal de fire rettssakkyndige legge fram sine vurderinger av Breivik. Saken skal avsluttes i tingretten 22. juni.

FOTO: VIDAR RUD, ANS

En av erfaringene til brukerne som kommer frem i undersøkelsen, er at de ikke opplever at NAV er én ting. **Kjetil C. Lundberg, forsker**

FOTO: ANDERS VAN DER LOKK

Går heime med full lønn

Øivind Hansen skulle så gjerne fullført jobben sin i Forsvaret. Men han er stempla som overtallig, samtidig som pensjonistar er leigd inn for å fullføre prosjektet han jobba med i seks år.

Side 18-19

FOTO: ANDERS HAUGE-ELTVIK

Buggjer for framtida

Oslo Lufthavn er inne i ei stor ombygging, som skal auke kapasiteten til 28 millionar reisande årleg. 12,5 milliardar kroner skal brukast til å nesten doble terminalarealet.

Side 20-23

INN H O L D

Nei til oljeboring i nord	5
Rådgiver på medbestemmelse	6
Tjenestepensjon	8
Tariffoppgjøret	10
Sentralforvaltningen	16
Leser for dem som ikke kan	24
Fra nett til trykksaker	26
Intervjuet: Personalsjefen	30

NTL Magasinet

lages av Stiftelsen LO Media

Adresseendring: Tlf: 23 06 15 99
epost: kontingentavd@ntl.no

Besøksadresse: Møllergata 10, 0179 Oslo
Postadresse: Postboks 8964,
Youngstorget, 0028 Oslo

Telefon: 23 06 33 66, Telefaks: 23 06 22 71
Epost: ntl-magasinet@lomediamedia.no
Internett: www.lomediamedia.no

Ansvarlig redaktør:
Kristian Brustad, Tlf: 23 06 22 78
epost: kristian.brustad@lomediamedia.no

Fagredaktør:
Anne-Grete Lossius, tlf: 23 06 15 96,
epost: anne.grete.lossius@lomediamedia.no

Redaksjon: Anders Hauge-Eltvik,
Øystein Bråthen, May Berg, Morten
Hansen og Yngvil Mortensen.

Layout:
Ole Palmstrøm og Thomas Løland.

Webmaster: Heidi Kvalø Engelund

Forsidefoto: Kristian Brustad

Grafisk avdeling: Lars Langbo,
produksjonssjef, Tlf: 23 06 15 28
epost: lars.langbo@lomediamedia.no

Annonser:
Norsk Militærteknisk Forlag v/Knut Berg.
Tlf: 22 41 60 41, faks: 22 41 60 11.
epost: knut.berg@mil-tek.no

Trykk: Aktietrykkeriet A/S

NTL-magasinet redigeres etter redaktørplakaten og pressens «Vær varsom plakat», og trykkes på svanemerket trykkeri. Formålsparagrafen vår finner du på www.ntl-magasinet.no

Prøv vår leserquiz s. 44

forbundslederen

John Leirvaag
john.leirvaag@ntl.no

Velferd på anbud

Det bærer galt av sted når man henter prinsipper fra næringslivet for å drive og forvalte offentlige tjenester. Det er konklusjonen i en fersk rapport NTL har gitt ut. Hovedkonklusjonen er kanskje ikke overraskende, men likevel viser det seg at dette tankegodset får stadig sterkere feste i forvaltningen. Hvorfor blir det slik, og er det egentlig så farlig?

Rapporten «Markedsstyring i staten», gir ikke ett men mange svar på disse spørsmålene. Jeg har festet meg ved det overordnede politiske perspektivet. Det er etter hvert mange år siden «New Public Management-ideene» ble lansert tidlig på åttitallet. Tanken om at offentlig sektor kunne produsere bedre tjenester billigere og mer effektivt ved å ta i bruk markedsmekanismer fasinerte politikere og administrative ledere verden over. I tiårene som har fulgt har denne teorien vist seg å slå feil gang etter gang. En rekke land, virksomheter og kommuner har måttet gå til det skritt å ta tjenestene tilbake til offentlig drift.

I stedet får vi stadig nye avarter av det samme tankegodset. Jeg mener at for eksempel HR-ledelse, som det så fint heter, kan ha mye av det samme i seg. Smak på begrepet; administrasjon og forvaltning av de menneskelige ressursene virksomheten disponerer. Hvor ble det av bedriftsdemokrati, samarbeid og samhandling?

Målstyring er et annet moteord i offentlig forvaltning som også kan fungere som en motkraft til det solidariske arbeidslivet vi ønsker oss. Individuelle resultatmål, måling, rapportering, evaluering, kontroll og konkurranse trekker i motsatt retning.

Vi i NTL vil ikke akseptere «moderniseringer» og endringer som innebærer at selve fundamentet for offentlig sektor og den norske samfunnsmodellen endres. Ved å ha en sterk offentlig sektor tas felles ansvar for at samfunnet fungerer. Offentlig sektor har ansvar for å sikre fellesskapets interesser og den enkelte innbyggers rettigheter. Offentlig sektor blir med det en forutsetning for et demokratisk samfunn hvor innbyggerne har tillit til beslutningene som fattes, og hvor de gis muligheter til medvirkning.

NTLs rapport gir et godt overblikk og bruken av markedsløsninger i staten, og har en rekke konkrete eksempler på at denne politikken er feil, og fungerer dårlig. Vi kommer sikkert til å komme tilbake til den i ulike sammenhenger, både her i NTL-magasinet og i andre sammenhenger. Rapporten er også å finne på hjemmesidene våre.

Norsk Tjenestemannslag

Sentralbord: 23 06 15 99

Telefaks: 23 06 15 55

E-post: post@ntl.no

(Mailen blir videresendt til rette vedkommende)

Internett: www.ntl.no

Administrasjonen

Leder: John Leirvaag, Tlf: 23 06 15 54

1. nestleder: Anita K. Solhaug, Tlf: 23 06 15 80

2. nestleder: Fredrik Oftebro, Tlf: 23 06 15 93

Hovedkasserer: Anita Busch, Tlf: 23 06 15 56

Kontorsjef: Trine E. Stabelfelt, Tlf: 23 06 15 98

Forvarelse: Frank Otterstad, Tlf: 23 06 15 90

Forhandlings- og utredningsavdeling

Lena Lyche, forvarelse, Tlf: 23 06 15 44

Gruppe Tilsetnings- og personalsaker

Dag Ratama, sekr., Tlf: 23 06 15 50

Siv Anita Hagen, sekr., Tlf: 23 06 24 51

Lisa Granlund, sekr., Tlf: 23 06 15 78

Gruppe overenskomst

Tor Erik Granum, sekr., Tlf: 23 06 15 32

Hilde Larsen, sekr., Tlf: 23 06 15 30

Tove Helvik, sekr., Tlf: 23 06 15 36

Gruppe Stat

Guro Vadstein, sekr., Tlf: 23 06 15 97

Vibecke S. Eriksen, sekr., Tlf: 23 06 15 43

Thomas Sandvik, sekr., Tlf: 23 06 15 64

Anne Henriksen, sekr., Tlf: 23 06 15 33

Samfunns- og informasjonsavdelingen

Berit Asker, sekr., Tlf: 23 06 24 52

Dag Westhrin, sekr., Tlf: 23 06 15 57

Ragnar Bøe Elgsaas, sekr., Tlf: 23 06 15 45

Tove Lise Granli, infoansvarlig, Tlf: 23 06 15 31

Hallvard Berge, inforådgiver, Tlf: 23 06 15 60

Organisasjonsavdelingen

Rolf Herman Longnes, org. sekr., Tlf: 23 06 15 81

Reidun Aamland Andersen, sekr., Tlf: 23 06 15 91

Leif E. Helland, sekr., Tlf: 23 06 15 37

Joachim Frivold, sekr., Tlf: 23 06 15 42

Kristin Fosse, forvarelse, Tlf: 23 06 15 51

Kurs og opplæring

Britt Barlie, Tlf: 23 06 15 41

Administrasjonsavdelingen

Arkiv/ekspedisjon

Berit Lyseng Longnes, avd. leder, Tlf: 23 06 15 48

Jo-Inge Henriksen, Tlf: 23 06 15 40

Regnskapsavdelingen

Sigrunn Pettersen, regnsk.fører, Tlf: 23 06 15 46

Tove Hermansen, Tlf: 23 06 15 47

Kontingentavdelingen

Mona Skjold, avd. leder, Tlf: 23 06 15 59

Aino Korbi, Tlf: 23 06 15 34

May Vangen, Tlf: 23 06 15 52

Anne Mette Kjos, Tlf: 23 06 15 38

Morten Evenrud, Tlf: 23 06 15 94

Hege Gustavsen, Tlf: 23 06 15 39

Sahdia Begum, Tlf: 23 06 24 46

Nasjonal dugnad for flere lære plasser

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen og partene i arbeidslivet undertegnet fredag 13. april en ny samfunnskontrakt for flere lære plasser. LO-leder Roar Flåthen signerte kontrakten for LO, og adm. dir. John C. Bernander signerte for NHO.

Målsettingen er flere lærekontrakter for unge som har søkt yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring for å bidra til at

flere gjennomfører. I tillegg skal flere voksne motiveres til å ta fagbrev gjennom praksiskandidatordningen. Bedriftene har stort behov for faglært arbeidskraft og behovet vil bare øke framover.

Kontrakten inneholder forpliktelser for alle parter og samlet håper man å øke antall lærekontrakter med 20 prosent innen utløpet av 2015. ■■

FOTO: ERLIND ANGELO

ILLUSTRASJONSFOTO: SISSEL M. RASMUSSEN

Omkamp om oljeutvinning

RESTRIKTIV: NTL ønsker en restriktiv linje mot ny oljeutvinning og spesielt i de viktige kystfiskeområdene i Lofoten og Vesterålen.

NTL går inn for omkamp om oljeutvinning i nord på LO-kongressen i mai neste år.

■ ANNE-GRETE LOSSIUS (tekst)
anne.grete.lossius@lomedias.no

I forslaget til nytt handlingsprogram 2013-2017 går LO-ledelsen inn for igangsetting av konsekvensutredninger med sikte på olje- og gassproduksjon i de uåpnede delene av Barentshavet, Norskehavet og Skagerrak.

Teknologi. «Utvinningen må baseres på norsk verdensledende teknologi som ivaretar tungtveiende hensyn til miljø, sikkerhet og sameksistens med fiskeri- og reiselivsnæringen», skriver LO i forslaget til nytt handlingsprogram.

Handlingsprogrammet er nå ute til debatt i forbundenes lokalavdelinger.

I NTLs handlingsprogram fastslås det at forbundet går inn for oljefrie områder i Lofoten, Vesterålen og på Senja. Dette synet vil de vil fremme på LO-kongressen i 2013.

- En næring må ikke kvele en annen. Det er vi redd for at oljenæringa skal gjøre med fiskeriene, sier NTL-leder John Leirvaag.

Varig vern. NTL ønsker en restriktiv linje mot ny oljeutvinning og spesielt i de viktige kystfiskeområdene i Lofoten og Vesterålen.

- Vi må gå inn i dette faktabasert, og se på hvilke områder som er spesielt sårbare. I spesielt sårbare områder er vi for varig vern, andre steder må føre-var prinsippet veie tungt, sier Leirvaag.

Han legger til at det ikke er noen vits i å lage en konsekvensutredning om man ikke skal bore der.

Forbundsleder John Leirvaag.

Avviser prøveboring. På NTLs landsmøte høsten 2010, ble det vedtatt at prøveboring utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja må avvises på grunn av fiskeressursene i området. I tillegg vedtok landsmøtet at der sameksistens mellom fiskerinæringen og petroleumsnæringen ikke er mulig, må det opprettes varige vernede petroleumsfrie fiskerisoner.

Offentlig sektor. NTL ønsker også sterkere fokus på offentlig sektor inn i handlingsprogrammet, og vil samarbeide med blant andre Fagforbundet for å få gjennomslag for viktige saker.

- Vi må blant annet få til styringsmetoder som ikke trekker store ressurser til målstyring og kontroll. New Public Management-tankegangen, sier han.

Leirvaag er også bekymret for den stadig økende bruken av konsulenter i offentlig sektor.

- De dukker nå også opp på personalsiden. Det er bekymringsfylt, sier han.

Vil fulldigitalisere forvaltningen

– Vi vil nå gjøre digital post til hovedregelen i kontakten mellom folk og forvaltning, sa statsminister Jens Stoltenberg da han nylig presenterte regjeringens digitaliseringsprogram «På nett med innbyggerne».

Egnede tjenester skal tilbys digitalt og skal være den normale måten å kommunisere med forvaltningen på. Innbyggerne må aktivt velge

papirbaserte løsninger hvis de foretrekker det.

– Vi skal bruke informasjonsteknologi for å gjøre offentlige tjenester bedre, enklere og mer effektive. Med en digitalisert forvaltning vil vi effektivisere måten det offentlige jobber på og frigjøre ressurser til de store velferdsoppgavene, sa statsministeren.

Fullt trøkk på m

Tillitsvalgte i NAV Hordaland har følt seg overkjørt av ledelsen. Nå har NAV opprettet en egen stilling for å bedre kommunikasjonen mellom toppen og de ansatte.

■ **NINA HANSEN** (tekst og foto)
nina.hansen@lomediamedia.no

Store omstillinger og raske beslutninger har ført til at de NAV-ansatte er blitt overkjørt, mener Ann Vigdis Kvitland, nyvalgt leder i NTL NAV Hordaland. Hun er glad for at hennes forgjenger nå blir «fredsmekler».

Må ta ansatte på alvor. – Nå må lederne ta de ansatte på alvor og forstå at det er der kompetansen ligger. Undervurderer de dette, blir det dårligere resultater. Vi trenger mer medbestemmelse nå, sier Kvitland. Hun har jobbet i NAV-systemet siden 2001. Hun er plassert som tillitsvalgt og har vært nestleder i NTL NAV Hordaland, før hun i februar overtok som fylkesleder.

Også i Hordaland har det vært mye nedbemanning de siste årene og de har hatt fokus på midlertidige ansatte. Den nye fylkeslederen vil nå ha full trøkk på å få mer medbestemmelse.

Ingen reell medbestemmelse. Kvitland gleder seg til å ta fatt på ledervervet, og vet det er mange saker å ta fatt i. Hun er glad for at ledelsen, i samarbeid med de tillitsvalgte, nå er blitt enige om å ansette en rådgiver i ett år for å få mer fokus på medbestemmelse i fylket.

– Vi har lenge slitt med samarbeidet. Vi tillitsvalgte har følt at sakene som har kommet på bordet har vært avgjort fra før og at vi ikke

DÅRLIG SAMARBEID: – Vi har lenge slitt med samarbeidet. Vi tillitsvalgte har følt at sakene som har kommet på leder i NTL NAV Hordaland.

har hatt noen reell medbestemmelse. Av det som er bestemt de siste to årene, er det ingen fotavtrykk fra fagbevegelsen dessverre, forteller hun.

Mangel på kompetanse. Kvitland tror ikke det ligger vond vilje bak, men at mye skyldes man-

gelen på kompetanse om Hovedavtalen og avtaleverket.

– Det virker på meg som fylkesadministrasjonen og ledelsen ikke helt har forstått hva poenget med disse avtalene er. Samtidig har de ikke sett at de kunne finne bedre løsninger hvis de tok med tillitsvalgte og ansatte inn i proses-

Ny forskningsavtale med EUs forsvarsbyrå

I et prosjekt under EUs forsvarsbyrå skal Norge og flere andre land samarbeide om forskning som skal bidra til utvikling av teknologi for vern mot masseødeleggelsesmidler, et såkalt CBRN-forsvar. CBRN står for kjemisk, biologisk, radiologisk og nukleær, og CBRN-forsvar dreier seg om vern mot slike stridsmidler.

Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) har del-

tatt i arbeidet med det teknologiske innholdet av programmet.

13 land signerte avtalen i forbindelse med EUs forsvarsministermøte i Brussel 22. mars.

Prosjektet har en total ramme på 12 millioner euro, og Norge deltar med 625 000 euro, fordelt over årene 2012-2015. (Nyhetsbrev fra EU-delegasjonen i Brussel) ■■

FOTO: COLOURBOX

Medbestemmelse

ordet har vært avgjort fra før, sier Ann Vigdis Kvitland,

sene, sier hun.

Kvitland tror at mange av lederne føler et press ovenfra for å få resultater, slik at det ikke blir tid til å kjøre ordentlige prosesser.

– Jeg tror ikke dette er unikt for NAV Hordaland, men at det skjer i alle ledd i NAV. Hvis man ikke tar medbestemmelse på alvor i ledersam-

lingene, vil de ikke gjøre det nedover i rekkene heller. Disse holdningene smitter, sier hun.

Blir ikke tatt seriøst. Etter at Kvitland fortalte om saken i lokalavisen i Bergen, har hun også blitt stoppet på gata av folk fra andre bedrifter som kan fortelle om lignende situasjoner.

– Inntrykket mitt er at medbestemmelse ikke blir tatt seriøst av mange ledere i arbeidslivet, sier hun.

Nå håper hun at en rådgiver vil føre til at de i NAV Hordaland får bedre prosesser og mer fokus på medbestemmelse. Men hun frykter at kompetansen kan forsvinne når vedkommende slutter i stillingen om ett år.

Ledelsen i NAV i Hordaland har erkjent overfor de faglige tillitsvalgte at de også ønsker å videreutvikle arbeidet med medbestemmelse. For å få mer trøkk på dette engasjerer de nå en medarbeider i full stilling i ett år, som skal arbeide med kompetanseheving innenfor alle deler av medbestemmelsesområdet, gi råd og veiledning til ledere og tillitsvalgte, kvalitets sikre samhandlingsprosessene rundt saker som behandles i lokale medbestemmelsesapparatet (MBA) og Fylkes medbestemmelsesapparatet (Fymba). Stillingen legges direkte under Fylkesdirektøren.

Skal sjekke spillereglene. I stillingsutlysningen ble det lagt på at vedkommende som får denne stillingen må kjenne NAV Hordaland godt, være glad i mennesker og flink til å bygge nettverk og relasjoner. Avisen omtalte rådgiverstillingen som «fredsmekler».

Kvitland mener det blir feil å kalle ham fredsmekler, men er glad for at ledelsen erkjente at prosessene ikke er kjørt slik de skal og at de ikke har vært flinke nok til å involvere de tillitsvalgte. – I praksis skal rådgiver sjekke at vanlige spillereglene i arbeidslivet blir fulgt. Vedkommende skal drive litt opplæringsarbeid mot lokalkontor og sørge for at alle har MBA-møter. Kvitland er

glad for at det var hennes forgjenger, Arne Jakob Vik Olsen, som ble tilbudt stillingen som rådgiver.

Gleder seg. Vik Olsen sier til NTL-magasinet at han gleder seg til å ta fatt på rådgiverjobben.

– Samtidig er jeg veldig ydmyk til de forventningene folk har til rollen. For meg viser opprettelsen av stillingen at NAV Hordaland ikke bare ønsker medbestemmelse, men mer- medbestemmelse, sier han.

Han begynte selv i Aetat i 2003, ble hovedverneombud (HVO) i Aetat Hordaland i 2005 og fortsatte som HVO i NAV Hordaland til 2009. Han var leder i NTL NAV Hordaland fra 2010 fram til Kvitland overtok i februar i år.

Ledere, verneombud og tillitsvalgte har samlet sett en enorm kompetanse.

– Får vi kanalisert denne kompetansen riktig, tror jeg NAV Hordaland vil være i en unik situasjon for å finne de gode løsningene, som vil få positive ringvirkninger både internt i etaten og eksternt ut mot våre brukere, sier han. Vik Olsens mål når prosjektet går ut, er at NAV Hordaland vil være et eksempel på mer- medbestemmelse, til etterfølgelse for andre.

Både Vik Olsen og Kvitland ser nå frem til et godt år med fokus på samarbeid og mer medbestemmelse.

Arne Jakob Vik Olsen.

«Nå må lederne ta de ansatte på alvor og forstå at det er der kompetansen ligger.»

Ann Vigdis Kvitland

Europeisk fagbevegelse roper varsku

I Belgia i påsken skjedde mange tragiske hendelser rettet mot offentlig ansatte. En politimann ble drept og flere ansatte ble skadet i et fengsel. Også en bussinspektør ble drept. Europeisk fagbevegelse roper nå varsku og påpeker at dette må tas på alvor i hele Europa.

John Monks, generalsekretær i Europas faglige samorganisasjon, (bildet) og resten av

fagbevegelsen er svært bekymret for utviklingen. De siste årene har offentlig budsjetter blitt kuttet systematisk, og mange har gått til oppsigelser i offentlig sektor. Dette kan gå på sikkerheten løs. Det er på tide at Europas politikere ser verdien av de oppgavene som offentlig ansatte utfører, er budskapet.

(LO – Eurologgen)

Sparer milliarder på tjenestepensjonen

Grunnen til at regjeringen ikke ønsker omkamp om offentlig tjenestepensjon, er at de allerede sparer 9-10 milliarder kroner i året, mener Odd Jørgen Sørensen.

■ **ANDERS HAUGE-ELTVIK** (tekst)
anders@lomediamedia.no

Selv om pensjonsforliket for offentlig ansatte ble sett på som en seier for fagbevegelsen, har regjeringen og statsråd Hanne Bjurstrøm understreket at det ikke er aktuelt for regjeringen å ta opp igjen diskusjonen.

Mer arbeid. Odd Jørgen Sørensen, som er spesialrådgiver for LO Stat og ekspert på pensjonsreformen, advarer fagbevegelsen mot å sitte fornøyd og tro at man er sikret for «all framtid».

Odd Jørgen Sørensen.

– Vi behøver ikke bekymre oss ennå. Den offentlige tjenestepensjonen sikrer 66 prosent av sluttlønn. Allerede nå levealderjusteres dette. Vi merker det ikke for foreløpig er vi sikret gjennom grunnlovsvern. Egentlig har vi bare laget en tilpasset overgangsordning for årskullene fra 1944 til 1953. For dem som er født i 1954 starter innfasing av den nye modellen der alle yrkesaktive år teller med. Etter ti år er alle over på ny opptjeningsmodell – ny folketrygd. Dessuten reduseres de

PENSJONIST: Mange velger å gå av tidlig for å nyte pensjonisttilværelsen. De som er født før 1954 har fått en tilpasset overgangsordning. For dem som er født fra 1954 starter innfasing av en ordning der alle yrkesaktive år teller. ILLUSTRASJONSFOTO: COLOURBOX.COM

såkalte samordningsfordelene. De som er født i 1963 må jobbe til de er 69 år for å oppnå 66 prosent i pensjon, sier Sørensen.

Særaldersgrenser. Sørensen mener også det er problemer på sikt for dem i yrker med særaldersgrenser.

– De har det fint nå, men er det så flott for de i 63-kullet? Vi har noen grupper som kan gå av når de er 57 år, og plikter å gå av når de er 60

år. De kan først kompensere for levealderjusteringen ved å jobbe mer fra de er 67 år. Er det rimelig å tro at de får gjeninntre i stilling når de har vært pensjonert i 10 år! For disse er det ikke reelt å kompensere for levealderjusteringen ved å jobbe mer, sier Sørensen.

Han konkluderer slik:

– Dette er ikke en langvarig seier. Utfordringa er hva vi bør gjøre nå, sier han.

Kristian Brustad

Ansvarlig redaktør
kristian.brustad@lomedias.no

Farvel Europa?

Kampen mot EUs 3. Postdirektiv og Vikarbyrådirektivet har ført til ny glød i EU-kampen. Oppslutningen om EU er rekordlav. Nå vil krefter i fagbevegelsen ha omkamp om EØS. LO-kongressen 3. til 7. mai neste år kan bli en arena hvor LO blir nødt til å ta standpunkt for eller mot EØS. LO har en betydelig gjennomslagskraft, og blir tatt på alvor. Den kraften kan forvitte ved en tøff EØS-debatt, en sak det ikke er mulig å få gjennomslag for i Stortinget.

Et av argumentene som brukes i kampen mot EØS, er at avtalen er blitt mer omfattende enn i starten. Det argumentet faller på sin egen urimelighet. Hadde ikke avtalen blitt utviklet i takt med samfunnsutviklingen ellers i Europa, ville det vært på sin plass å gå ut av EØS-avtalen. Tillitsvalgte som bruker denne argumentasjonen ville neppe vært tilfredse med at landets første tariffavtale fortsatt var gjeldende. Hele poenget med avtaler av denne typen er at de må utvikles, videreforedles og tilpasses det samfunnet man lever i. Det være seg tariffavtale eller EØS-avtale.

Norge klarer seg ikke uten stabile internasjonale avtaler. Norge klarer seg ikke alene. Norge er avhengig av å få solgt varene vi produserer. Det gode liv i fremtiden kan ikke komme av oljen alene. Det kommer av at samfunnet klarer å omstille seg. Tenke nytt. Ta vanskelige valg. Og å utvide samarbeidet med Europa og resten av verden. Man kan gjerne være uenig i mye av arbeidsmarkedspolitikken i EU. Men den blir ikke bedre av å «melde» seg ut. Betydningen av signaleffekten skal man heller ikke undervurdere. En EØS-debatt er viktig og riktig. Men heller enn å se seg over 20 år tilbake og tenke alt var bedre før, bør man se 20 år framover og tenke: Hva må til for å sikre økonomiske vekst og et anstendig arbeidsliv med EØS?

Flere av forbundslederne er vage når de får spørsmål om EØS. Det bør de ikke være. Tillitsvalgte på alle plan må våge å ta debatten nå. Å vente til LO-kongressen, kan gjøre et av samfunnets viktigste politiske møter til en kamparena for eller mot EØS. Og det vil ta fokuset bort fra det virkelig store slaget neste år.

FOTO: TRINCUYEN DINH

Fafo-frokost

Heltidsansatte en minoritet

I halvparten av kommunene jobber færre enn én av fire ansatte i helse- og omsorgssektoren heltid. Alle var enige om å jobbe for flere heltidsstillinger i kommunene. Fra venstre: Jan Davidsen, Fagforbundet, Solveig Kopperstad Bratseth, Sykepleierforbundet, Sigrun Vågeng, KS og forsker Leif E. Moland, Fafo.

Les mer på www.aktuell.no

Lønnsoppgjøret

FOTO: KRISTIAN BRUSTAD

Pappaperm i frontfaget

Leder i LO Stat, Tone Rønoldtangen, mener frontfagsoppgjøret ser veldig bra ut. Ikke minst at de har fått på plass betalt pappapermisjon. Les mer på www.aktuell.no

Les mer på www.aktuell.no

Valgkampstart i LO

En borgerlig regjering med FrP i spissen, er den største trusselen mot en god arbeidslivspolitikkk her til lands. **LO-leder Roar Flåthen**

Les mer på www.aktuell.no

nyheter | samfunn | politikk | arbeidsliv | lønn og tariff | kultur | debatt

www.aktuell.no

www.frifagbevegelse.no www.arbeidersamfunnet.no

Krever et familie

Likelønn, verdsetting av arbeidstakere i foreldrepermisjon, medbestemmelse. Dette er noen av kravene fra LO Stat, YS Stat og Unio i årets hovedoppgjør.

■ **NINA HANSSEN** (tekst) **KRISTIAN BRUSTAD** (foto)
nina.hanssen@lomediamedia.no

12. april fikk statsråd Rigmor Aasrud overlevert kravene fra hovedsammenslutningene i Staten. 30. april ved midnatt er fristen for å komme til enighet.

Årets tariffrevisjon er et hovedoppgjør. Det innebærer at det blir fremmet flere krav også utenom de rent økonomiske. I år er det fokus både på likelønn og et ekstra lønnstrinn for arbeidstakere som har vært i svangerskapspermisjon.

I tillegg er det i år også krav knyttet til medbestemmelse, innleie av arbeidskraft og velferdspermisjon for omsorg av voksne i nær relasjon.

Rigmor Aasrud.

Moderasjon. Statsråd Rigmor Aasrud la stor vekt på moderasjon og viste til den økonomiske krisen, men var ordknapp om kravene.

– Jeg vil på nåværende tidspunkt ikke avvise noen av kravene, eller si noe om hva jeg mener om de kravene som er stilt, men jeg synes det er flott at så mange kvinner deltar aktivt i årets forhandlinger, sa statsråden.

Det var i år nesten like mange kvinner i forhandlingsdelegasjonene som menn - 44 menn og 42 kvinner.

Aasrud var for anledningen kledd i rød kjole, som matchet godt den røde vesten som forhandlingsleder Tone Rønoldstangen har valgt som sitt forhandlingsplagg i år.

– At det er nesten like mange kvinner som menn her, viser at kvinnene erobrer stadig flere arenaer. Vi er aktive i både politikk og i organisasjonsliv og det tror jeg vil prege opp-

gjøret. Men om det vil gi noe utslag i forhold til utfallet av årets oppgjør, gjenstår å se, sa statsråden.

Sterk trio. Også i år valgte de tre store hovedsammenslutningene, LO Stat, YS Stat og Unio, å levere et samlet krav til statsråden.

De tre organisasjonene ønsker å benytte alle tre elementer – generelt tillegg, sentrale justeringer og årlige lokale forhandlinger i oppgjøret, men i motsetning til Akademikerne, vil de at hoveddelen av de økonomiske midler som er til disposisjon, må gis som sentrale tiltak.

Akademikerne Stat, med Rikke Ringsrød som sjefsforhandler, har valgt å stå alene. Hun har som hovedmål å flytte lønnsforhandlingene fra et kontor i regjeringskvartalet og ut til den enkelte statlige virksomhet.

vennlig oppgjør

KRAVENE LEVERT: LO Stats leder Tone Rønoldtangen blir intervjuet av NRK etter at kravene for LOs medlemmer i staten ble overlevert 12. april.

Etterslepet er økende, og utgjør nå minst 0,6 prosentpoeng. Det må kompenseres, og da snakker vi om rundt 6 000 kroner per ansatt i staten. **Tone Rønoldtangen, leder LO Stat**

nå er å synliggjøre at staten har sakkert akterut i forhold til sammenlignbare arbeidstakere i privat sektor. Staten har et etterslep i forhold til industrifunksjonærer i NHO området.

– Etterslepet er økende, og utgjør nå minst 0,6 prosentpoeng. Det må kompenseres, og da snakker vi om rundt 6 000 kroner per ansatt i staten, sier hun.

Rønoldtangen frykter at lønnsforskjellen mellom staten og privat sektor vil føre til at staten taper kampen om å beholde og rekruttere gode og motiverte medarbeidere. Hun håper årets oppgjør vil endre på dette.

Norge går så det suser. LO Stats leder benyttet anledningen til å skryte av måten den rødgrønne regjeringen har taklet finanskrisen på.

– Jeg er klar over at det fortsatt er urolig ute i Europa og særlig i Eurolandene, men vi ser jo samtidig at norsk næringsliv går godt. Det er blant annet takket være en velfungerende offentlig sektor. Prognosene for norsk økonomi er gode. Derfor bør vi ta oss råd til et skikkelig løft for de statsansatte, sier hun.

Rønoldtangen viser til at Norge har hatt høy produktivitetsvekst, høy sysselsetting og lav ledighet og at dette gir et godt grunnlag for verdiskapning også i årene framover.

– Finans- og pengepolitikken må nå innrettes slik at den bygger opp under den positive optimismen, og ikke skaper ubalanse gjennom kraftige innstramninger i offentlige utgifter. En solid kunnskapsbasert og omstillingsdyktig offentlig sektor, som leverer tjenester av god kvalitet, er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv. Det er derfor viktig at

staten kan tilby konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår, sier hun.

Overdreven fokus på finanskrisen. Unios Arne Johannessen var skuffet over at statsråden manet til moderasjon i årets oppgjør.

– Jeg synes hun overdriver bekymringen om finanskrisen. I Norge klarer vi oss bra og vi går ikke på dunken, så jeg mener det blir feil å bruke dette i argumentasjonen ovenfor oss statsansatte foran lønnsoppgjøret. Dessuten synes jeg statsråden hang seg for mye opp i frontfagmodellen. Det er ikke fasiten for oss. Det ender alltid opp med at de får mer og vi i staten får dårlig uttelling. Nå er jeg lei av å høre dette. Vi vil ha en reallønnsvekst og sikter på en ramme på rundt 4-tallet en plass, sa han. Johannessen tror det er umulig å finne en løsning uten mekling, så han er forberedt på alt.

– Jeg mener det er viktig for å modernisere lønns- og personalpolitikken i staten, og for å kunne rekruttere og beholde arbeidskraft. Kollektive lokale forhandlinger vil også gi en mer effektiv bruk av offentlige midler, sa Ringsrød.

Hun mener dette er også en god måte å redusere lønnsforskjellene mellom kvinner og menn på.

Henger etter. Selv om det fortsatt ikke er levert økonomiske krav, er både Akademikerne og de tre store enige om at det er behov for å løfte de statsansatte.

LO Stat, Unio og YS Stat mener statsansatte henger etter sammenlignbare grupper i industrien og krever reallønnsvekst for alle.

Forhandlingsleder og leder i LO Stat, Tone Rønoldtangen sier at det viktigste for LO Stat

Statsoppgjøret

- Lønnsoppgjøret for ansatte i Staten startet 12. april. Partene har frist til midnatt 30. april for å komme til enighet. Blir ikke partene enige innen fristen går oppgjøret til mekling.
- LO Stat, YS Stat og Unio leverte likelydende krav i årets tariffoppgjør. De tre, som representerer rundt 100.000 medlemmer, mener statsansatte henger etter sammenlignbare grupper i industrien og krever reallønnsvekst for alle.

Følg lønnsoppgjøret på: www.aktuell.no

Spekter i havn

De LO-organiserte i Spekter-virksomhetene får nøyaktig det samme generelle tillegget som frontfaget.

■ **NINA HANSSEN OG ØYSTEIN BRÅTHEN** (tekst)
nina.hanssen@lomediamedia.no, oystein.braathen@lomediamedia.no

■ **KRISTIAN BRUSTAD** (foto)
kristian.brustad@lomediamedia.no

Første del av tariffoppgjøret mellom LO Stat og Spekter er i havn. Nå venter nye forhandlinger ute i den enkelte virksomhet.

Medlemmene i LO Stats forbund får et generelt lønnstillegg på kr 2 438 per år. Dette er identisk med det generelle tillegget i frontfaget.

Ord og uttrykk

Frontfaget: Den eller de tariffavtalene som forhandler først i et tariffoppgjør. Den økonomiske rammen – og eventuelle sosiale reformer – fra frontfaget danner en mer eller mindre fast ramme for hva som kan oppnås i forhandlingene om de øvrige tariffavtalene.

A-del: En tariffavtale som gjelder alle virksomheter i Spekter.

A2-del: En tariffavtale som gjelder alle ansatte i helseforetakene og Lovisenberg diakonale sykehus.

B-del: En tariffavtale som gjelder virksomheten du jobber i.

Mekling: Hvis partene ikke greier å forhandle seg fram til enighet om oppretting eller revisjon av tariffavtale, kan de gå til arbeidskamp (streik/lockout) for å presse gjennom sine krav – men ikke før mekling er forsøkt. Både tjenestetvistloven (gjelder for statssektoren) og arbeidstvistloven (gjelder for øvrige sektorer) fastslår dette.

Tillegget gis med virkning fra 1. april 2012. Deltidssatte gis forholdsmessig tillegg. Det generelle tillegget er alle medlemmene sikret, unntatt Lovisenberg og helseforetakene.

A-delsforhandlingene i Spekter danner grunnlaget for de videre forhandlingene ute i hver enkelt virksomhet (B-delen). I helseforetakene gjennomføres en egen landsomfattende forhandlingsrunde kalt A2.

Økt kjøpekraft. Med bakgrunn i LO-representantskapets hovedprioriteringer, er det et hovedmål også for LO Stat at alle medlemmer skal sikres økt kjøpekraft. Samtidig ønsker LO Stat at lederlønningene ikke skal øke mer enn den generelle lønnsutviklingen.

– Nå er vi lei av å vise moderasjon. Våre medlemmer forventer å få sin del av overskuddet. Vi vet at det går godt økonomisk i mange av Spekters virksomheter. Det forventer vi at våre medlemmer får dra nytte av når forhandlingene fortsetter utover våren, sier Eivind Gran, forhandlingsleder og nestleder i LO Stat.

Viseadministrerende direktør i Spekter, Anne-Kari Bratten er ikke like opptatt av å dele av overskuddet som Gran. Hun legger heller sterk vekt på moderasjon.

– Kostnadsnivået er altfor høyt sammenliknet med andre land i Europa. Nå må alle ta ansvar og vise ledelse, også de som forhandler. Vi må finne bremsepedalen, sier Bratten.

Hun mener LOs krav om å sikre økt kjøpekraft er innfridd gjennom det sentrale tillegget.

Lavlønn og seniorer. I de videre forhandlingene kreves det at det skal legges vekt på lavlønn, likelønn, likestilling samt hensynet til langtidsutdannede. Med lavtlønte menes de som tjener 90 prosent av gjennomsnittlig

I BOKS: Etter nesten 15 timers forhandlinger ble A-delen i Spekter ferdig. LO Stats nestleder Eivind Gran og Anne-Kari Bratten, viseadministrerende direktør i Spekter, ledet forhandlingene.

industriarbeiderlønn eller lavere. I tillegg stilles krav om bedring i godtgjøring for ubekvem arbeidstid og helgearbeid.

LO Stat krevde en forsterket seniorpolitikk. Partene ble enige om at det lokalt skal drøftes aktuelle virkemidler for at eldre arbeidstakere kan stå lenger i arbeid.

» Våre medlemmer forventer å få sin del av overskuddet.

Eivind Gran, nestleder i LO Stat

– Antall pensjonister er økende. IA-avtalen vektlegger tiltak som legger til rette for at eldre arbeidstakere kan stå lengre i stilling. Derfor krever LO Stat at medlemsvirksomhetene i Spekter skal avtalefeste seniorpolitiske tiltak, sier Gran.

LO Stat foreslår tiltak som innebærer lettelse i arbeidsbyrden, kortere arbeidstid og/

eller midlertidige lønnstillegg og kompetansefremmede tiltak.

– Disse ordningene skal være kollektive, presiserer Eivind Gran.

– Seniorpolitikk er viktig, men er opp til den enkelte bedrift, mener Bratten.

LO Stats krav om tiltak for å få eldre arbeidstakere til å stå lengre i jobb mener hun hører hjemme kun i B-delen.

Innleid arbeidskraft. I frontfagene ble man enige om en styrking av rettighetene for innleide arbeidstakere fra vikarbyråer. LO Stat fremmet, og fikk gjennomslag for det samme kravet i A-delsforhandlingene.

– Det siste er et viktig resultat også for medlemmene i Spekters virksomheter, sier Gran.

Videreutdanning. Andre krav fra LO stat var mer ferie, samt tilrettelegging og dekning av kostnader for relevant etter- og videreutdanning. LO Stat krever også at det, i løpet av tariffperioden, utredes en trekkordning for sluttvederlag til arbeidstakere som på grunn

av arbeidsgivers disposisjoner mister jobben etter fylte 60 år og før lengden på oppsigelsestiden gir rett til AFP.

Spekter

- LO Stat har 53.000 medlemmer i Spekter-området.
- I A-delen i Spekter fører LO Stat de sentrale forhandlingene på vegne av Postkom, Norsk Tjenestemannslag (NTL), Norsk Jernbaneforbund (NJF), Norsk fengsels- og friomsorgsforbund (NFF) og en rekke andre forbund med ansatte i staten og statlige virksomheter.
- I B-delen fører forbundene forhandlinger direkte med virksomhetene, eventuelt med bistand fra LO Stat.
- I Helseforetakene gjennomføres en egen landsomfattende forhandlingsrunde kalt A2.

Områdene i Spekter

Spekter er delt inn i 10 områder. Her finner du virksomhetene og frist for enighet. Blir det ikke enighet på virksomheten, bistår forbundet og LO Stat. Blir det fortsatt ikke enighet, går oppgjøret til mekling. Her er frister for å komme til enighet lokalt.

Område 1, frist 4.mai: Orkestre og teatre.

Område 2, frist 4.mai: Norges Bank.

Område 3, frist 4.mai: Avinor og Oslo lufthavn.

Område 4, frist ikke satt: Lovisenberg diakonale sykehus.

Område 5, frist 4.mai: Nettbuss og Borg Buss.

Område 6, frist 4.mai: NRK.

Område 7, frist 4.mai: NSB, Arrive, CargoNet, Mantena, MiTrans, NSB Gjøvikbanen, NSB Trafikkservice og Terminaldrift.

Område 8, frist 4.mai: Posten Norge, Bring Express Norge, Bring Linehaul og Bring Warehousing.

Område 9, frist 16. mai: Akademika/Unipub, Apotekproduksjon, AtB, Benservice, Curato, Det norske myntverket, Drammen scener, Electronic Chart Centre, Enova, Entra Eiendom, Finnmarkseiendommen, Flytoget, Fubi, Garantikassen for fiskere, Geomatikk, Hector Rail, Innovasjon Norge, KOA, Kollektivtransportproduksjon, Konsentra, Luftambulansetjenesten, Mediq Norge, MIC, NKVTS, NMD, Norges Forskningsråd, Norges Håndballforbund, Norsk Folkemuseum, Norsk Forfattersentrum, Norsk Form, Norsk helsenett, Norsk Telemuseum, Norsk Tipping, Oslo Konserthus, Oslo Pensjonsforsikring, Peterson Rail, Relacom, Ruter, Selskapet for industrivekst, Sem gjestegård, Sophies Minde Ortopedi, Statnett, Statnett Transport, Statskog, Stiftelsen ASTA, Studentkafeene, Studentsamskipnaden i Bergen, Studentsamskipnaden i Oslo, Studentsamskipnaden i Stavanger, Studentsamskipnaden i Østfold, Studentsamskipnaden i Ås, Studia, Teltech, Trygg Trafikk, Trøndelag Ortopediske Verksted, Unilabs Norge, Ventelo, VESO og Vinmonopolet.

Område 10, frist ikke satt: Helseforetakene.

Områder uten inndeling: AIM Norway, Buskerud Kollektivtrafikk, Felleskjøpet Agri, Rehabiliteringssenteret AiR, ROM Eiendom, Valnesfjord Helseportsenter, Ventelo Privat

Håper på lønnsø

NAV-ansattes lønn er lav sammenlignet med funksjonærer i privat sektor. Dette liker Jan Terje Kalstad, kasserer i NTL NAV Hordaland dårlig. Nå vil han ha **lønnsløft for sine medlemmer.**

■ **NINA HANSSEN** (tekst og foto)
nina.hanssen@lomeia.no

Kalstad håper det blir en pott på rundt fire prosent der minst en prosent skal fordeles lokalt.

– Jeg håper vi får en større pott til lokal fordeling for da får vi i alle fall gjort litt med lønnsgapet, sier han.

Vært tålmodige. – Det handler jo ikke bare om penger, men også flere saker vi er opptatt av. Vi har vært tålmodige lenge og jeg synes det er på tide at offentlige ansatte nå får et ekstra løft. I statistikken har vi de siste årene kommet greit ut i forhold til industriarbeidere i konkurranseutsatt sektor. Men hvis vi sammenligner oss med funksjonærer i privat sektor, ser det ikke bra ut, sier han.

Kalstad mener det er mer naturlig å sammenligne NAV-medlemmene med dem.

Bekymret. Kalstad, som har pedagogisk utdanning, har jobbet over 25 år i NAV-systemet og vært igjennom mange lønnsoppgjør som tillitsvalgt. Selv jobber han på NAV Arbeidsrådgivning i Hordaland. Han liker ikke at det

fortsatt er store lønnsforskjeller i NAV.

– Jeg skulle ønske meg flere trinn på stigen slik at folk kan stige i lønn også etter 10 år, sier han.

“ Jeg skulle ønske meg flere trinn på stigen slik at folk kan stige i lønn også etter 10 år. **Jan Terje Kalstad**

Tidligere kunne man som førstekonsulent få et ekstra løft etter 28 år, men så ble dette tatt bort.

– De må bestemme seg hva de vil med dette. Jeg skjønner jo at dette har med kostnader å gjøre men jeg synes det ville vært mer naturlig at de etter 10 år la inn et ekstra trinn etter for eksempel 16 eller 18 år, sier han.

Kod kvinnene høyere. Han mener også at det er viktig at man i årets oppgjør ser på likelønn. I NAV handler det mye om å få flere kvinner inn i høyere koder.

– Min teori er at menn er flinkere til å kreve høyere lønn når de blir ansatt i ny stilling. Det

knning

LIKELØNN: Jan Terje Kalstad mener også at det er viktig at man også i årets oppgjør ser på likelønn.

er her den store forskjellen starter. Kvinner må bli flinkere til å kreve mer ved tilsetningen. Det er her vi må legge inn støtet, sier han. Dessuten må ansatte også være bevisst på at de gjennom Hovedtariffavtalen paragraf 2.3.8 kan få justere lønnen opp i samme kode.

– Det betyr lønnsjusteringer i den koden man er i. Den har vi fått inn i den lokale lønnspolitikken, sier han stolt.

På arbeidsplassen hans har han rundt 30 kolleger inkludert leger og psykologer. Også her er det et stort spenn – fra lønnstrinn 51 - til den høyest lønnede legen som ligger i lønnstrinn 87. Selv er Kalstad i lønnstrinn 54.

ILLUSTRASJONSFOTO SISELL M. RASMUSSEN

STORE FORVENTNINGER: – Vi forventer et løft for renholderne som gjør det enklere å gi dem en anstendig lønsplassering, sier Johannes Groseth, som leder NTL DSS.

Renholderne fortjener mer

Renholderne i Departementenes servicesenter (DSS) har altfor lav lønn. Det er på tide med et skikkelig lønnsloft for denne gruppen.

■ **ANNE-GRETE LOSSIUS** (tekst)
anne.grete.lossius@lomeia.no

Det fastslår Johannes Groseth, som leder NTL DSS.

– Renholderne hos oss har i utgangspunktet for lav lønn. Stillingene lyses ut i lønnstrinn 24 til 34. Dette er et spenn som ligger under minstelønnsatsen for allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter, som tilsvarer lønnstrinn 28, sier han.

Forventer et løft. «Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter» gjelder kun for private bedrifter som driver salg av renholdstjenester, og for ansatte som utfører renhold.

– Det blir feil når stillinger for fast ansatte renholdere i DSS lyses ut under

minstelønnsatsen. DSS har tatt saken opp med Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet, som svarer at minstelønnsatsen ikke har relevans for oss, sier Groseth.

Nå håper han på lønnsoppgjøret, og forventer et løft for renholderne som gjør det enklere å gi dem en anstendig lønsplassering.

Krevende arbeidsforhold. Renholderne som er ansatt i DSS utgjør i overkant av 60 årsverk. Etter tragedien 22. juli, har renholderne fått mer krevende arbeidsforhold.

Da regjeringkvartalet ble bombet, måtte departementene finne seg andre lokaler. Dette har medført at stedene de vasker på er spredt rundt om i hele Oslo.

– Renholderne utfører en jobb som fortjener å bli verdsatt høyere. Konsekvensene av 22. juli har ikke gjort det mindre aktuelt for renholderne i DSS, snarere tvert imot, sier Groseth.

Laveste sykefravær på sju år

– Dette er strålende. Jeg tror vi kan si at IA-tiltakene virker, sier arbeidsminister Hanne Bjurstrøm. Sykefraværet har gått ned fra 6,0 til 5,4 prosent fra 4. kvartal 2010 til 4. kvartal 2011. Totalt sykefravær i 2011 er 6,5 pst mot 7,0 prosent i 2010.

Sykefraværet er nå på det laveste nivået siden 2004. Nedgangen gjelder begge kjønn,

alle aldersgrupper, fylker og næringer. Ser man bare på det legemeldte sykefraværet er dette det laveste nivået siden IA-avtalen trådte i kraft i 2001. Nedgangen er på 13,6 prosent.

– Men vi skal ikke hvile på laurbærene. Her må alle partene fortsette det gode sykefraværsarbeidet framover, sier Bjurstrøm. (ANB)

Trenger mange fl

Behovet for folk med høyere utdanning vil øke. – Vi må også rekruttere 10 000 nye medarbeidere, sier statssekretær Tone Toften fra FAD.

■ ANNE-GRETE LOSSIUS (tekst og foto)
anne.grete.lossius@lomeia.no

Statssekretæren påpeker også at det er viktig å beholde medarbeidere med bred kompetanse. Men også å rekruttere folk som skal ut i arbeidslivet.

– Vi må kanskje jobbe mer målrettet for å vise hva slags fortrinn vi har, sier hun.

Tone Toften

Involvering. Statssekretæren fra Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) stilte sporty opp på sparket på NTL Sentralforvaltningens representantskapsmøte i mars. Det var avgått statssekretær Kirsti Bergstø i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet som skulle ha kommet.

Toften informerte om hva lederne i staten er forpliktet til. Deriblant å stimulere til samarbeid og medbestemmelse.

– I tillegg skal de sørge for åpenhet og involvering, framholder hun.

Toften er også opptatt av å få flere med minoritetsbakgrunn og funksjonshemmede ut i arbeidslivet.

– Folk med et fremmedartet navn blir ikke innkalt til intervju. 78 000 funksjonshemmede ønsker å jobbe. Vi må gå i oss sjøl og våre egne

Arne Moi

AKKLAMASJON: Leder Bjørn Halvorsen (t.h.) er akkurat blitt valgt med akklamasjon. Også stående nestleder Kari St. Langs benkeraden sitter også sekretær Kjersti Barsok, avgått kasserer Grethe Strømsnes og styremedlem Terje J. E.

holdninger. Hva kan dere i NTL bidra med? spør hun.

Jobbstrategi. Toften orienterte også om regjeringens konkrete tiltak for 2012 og 2013, kalt ny nasjonal jobbstrategi. Deriblant et såkalt trainee-program (En trainee er en fagutdannet person som tas inn ved en bedrift som aspirant) for personer med høyere utdanning og nedsatt funksjonsevne.

– Vi har også bedt 13 virksomheter benytte moderat kvotering ut 2013, sier hun.

Statssekretæren var også opptatt av likestilling, og framholdt at det går framover, men at det går for sakte.

I dag er 42 prosent av lederne i staten kvinner, 31 prosent av topplederne.

Regjeringkvartalet. Når det gjelder Regjeringkvartalets framtid, forteller hun at de nå

Lover kamp mot tobakksindustrien

Helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (Ap) varsler kamp mot tobakksindustrien.

– Vi er forberedt på å ta saken gjennom rettssystemet så langt som nødvendig, sier hun.

Uttalelsen kom under et innlegg på verdenskonferansen om «Tobakk eller Helse» i Singapore. Temaet for konferansen var «Mot en tobakksfri verden». 100 land deltok. Flere av

disse er saksøkt av tobakksindustrien, deriblant Norge. Norge er saksøkt av tobakksgjiganten Philip Morris for forbudet mot synlig oppstilling av tobakksprodukter på utsalgssteder. Rettssaken skal opp i juni. Helsemyndighetene har kontakt med andre land som har lignende søksmål mot seg, og Strøm-Erichsen lover kamp. (ANB)

FOTO: WWW.COLORBOX.COM

ere hender

Solaas Paulsen og resten av styret ble valgt med applaus. (NTL)

Vi har bedt 13 virksomheter benytte moderat kvotering ut 2013. **Tone Toften**

– FAD kunne tatt en mer aktiv rolle, mener han.

Toften forklarer at departementet tar koordineringsansvar, men har ingen myndighet til å overstyre.

Aktiv pådriver. – Regjeringskvartalets framtid er under diskusjon og utredning. Prosessen kan ta 7 til 12 år før nytt regjeringskvartal står ferdig. Prosessen vil også dreie seg om utforming av arbeidsplassene og organisering av fellestjenestene. Det er derfor viktig med aktiv medvirkning fra organisasjonene i hele prosessen, sier Arne Moi fra Kunnskapsdepartementet.

Han foreslo at NTL Sentralforvaltningen skal være en aktiv pådriver for medbestemmelse i de ulike fasene av prosessene. Noe han fikk fullt medhold i.

Omlag 100 medlemmer stilte opp på representantskapsmøtet til Sentralforvaltningen. Landsforeningen, som er en sammenslåing av to landsforeninger – Embetskontorene og Sentraladministrasjonen – er kun fire år gammel. Den ser ut til å fungere godt.

Representantskapsmøtet gikk også veldig rolig for seg. Og valgene gikk som en drøm. Ingen motkandidater. Bjørn Halvorsen fortsetter som leder. Det gjør også nestleder Kari Solaas Paulsen, sekretær Kjersti Barsok og studieleder Iren Fjellum. Ny kasserer er Leif Kjetil Tviberg.

arbeider med en statlig reguleringsplan.

– Det som er sikkert er at departementene skal ligge i det nåværende regjeringskvartalet, og mulig også Utenriks- og Miljøverndepartementet, sier hun.

Under den pågående debatten framholdt Leif Kjetil Tviberg fra Fiskeri- og kystdepartementet at det er ulik oppfølging i departementene etter 22. juli.

Tøft etter 22. juli

Det har vært et tøft år for tillitsvalgte og andre NTLere i Sentralforvaltningen.

■ **ANNE-GRETE LOSSIUS** (tekst og foto)
anne.grete.lossius@lomediamedia.no

Fra de fikk melding om bomben i regjeringskvartalet begynte de tillitsvalgte ved landsforeningskontoret å jobbe for å kartlegge situasjonen for medlemmene.

– Vi skjønnte tidlig at syv departementer pluss Departementenes Servicesenter måtte være hardt rammet, sier leder Bjørn Halvorsen i NTL Sentralforvaltningen.

Han forteller at de etter hvert fikk bekreftet at de fleste var i sikkerhet. Ett NTL-medlem var savnet.

– NTL Sentralforvaltningen mistet tre medlemmer. Vi deltok i begravelsene/hisettelsene deres, sier han.

Landsforeningen har hatt møter med tillitsvalgte i de berørte departementene, og med tillitsvalgte i de etatene hvor departementene ble midlertidig plassert. I slutten av januar sendte landsforeningsstyret en e-post til tillitsvalgte i departementene der de ba om innspill i forbindelse med regjeringskvartalets framtid.

– Tilbakemeldingene fra avdelingene viser at synet på regjeringskvartalets framtid er delt, sier Halvorsen.

Engasjert forening

NTL Sentralforvaltningen brenner blant annet for miljø, utvikling av velferdsstaten, internasjonalt samarbeid og økonomisk og sosial trygghet.

– Frihet, likhet og solidaritet er kvaliteter vi vil kjempe for, og vi vil tilstrebe en bærekraftig utvikling, sa gjenvalgt nestleder Kari Solaas Paulsen da hun framla forslag til ny handlingsplan.

Den omhandler ikke alle sakene de jobber med, men de viktigste prinsippene for arbeidet i perioden den gjelder for. En av landsforeningens kjerneoppgaver er å jobbe for å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår.

– Vi skal også jobbe for å utvikle velferdsstaten, og for å styrke tryggheten på arbeidsplassen. Vi vil også jobbe for å forhindre all diskriminering i arbeidslivet, og den jobben må tas på alvor, sier hun.

Se også side 40-41

Lover flere HV-soldater

Regjeringen lover at det skal bli flere HV-soldater, ikke færre slik forsvarssjefen foreslo.

– Vi legger opp til en reell satsing på det lokale Heimevernet, sier parlamentarisk leder Trygve Slagsvold Vedum i Sp.

I den nye langtidsplanen for Forsvaret pluser de rødgrønne på med 2000 flere HV-soldater enn det som er dagens situasjon. Forsvars-

sjefen har anbefalt en reduksjon fra 40 000 til 30 000 lokale HV-soldater. På toppen av dette kommer en såkalt innsatsstyrke på 3000 HV-soldater, slik at det samlede Heimevernet i framtiden vil bli på 45 000 personer.

– Vi har også sikret finansiering av en slik økning, sier Arbeiderpartiets Sverre Myrli, noe som før har manglet. (ANB) ■■

Går heime – får full løn

Øivind Hansen skulle så gjerne fullført jobben sin i Forsvaret. Men han er stempla som overtallig, samtidig som pensjonistar er leigd inn for å fullføre prosjektet han jobba med i seks år.

■ **ANDERS HAUGE-ELTVIK** (tekst)
anders@lomediamedia.no

NTL-medlem Øivind Hansen har sidan 2005 jobba med å arkivere 3-400 hyllemeter med gamle forsvarsdokument på Reitan utafor Bodø. Etter å ha vore midlertidig tilsett i over fire år, fekk han beskjed om at prosjektet var avslutta, og at han var overtallig. Han får løn ut 2012, men får ikkje jobbe. Hansen er frustrert over situasjonen, og meiner han burde få komme tilbake på jobb i ei fast stilling.

Midlertidig. Forsvaret fekk for ein del år sidan krav om å rydde opp i arkiva sine. Hansen og ein til vart innleigd for å ivareta det arkivfaglege, medan pensjonerte offiserar gjekk igjennom og vurderte dei ulike dokumenta militærfagleg.

Hansen fekk midlertidige kontraktar på eit halvt og heilt år over ein periode på fleire år, før beskjeden om at prosjektet skulle avsluttast kom i 2011. Sjølv om det står att ei stor mengde arbeid for ein er ferdig, ifølgje Hansen.

Etter sommaren i fjor var siste dag for Hansen, og han skulle då motta løn ut 2012 og vere i ein «ressurspool» der Forsvaret skulle sjå om dei fann andre oppgåver til han. I mars fekk han varsel om at han var overtallig, og kom til å bli sagt opp.

– Vi fekk beskjed frå Forsvaret om at vi bør søke på andre stillingar, og eg fekk ein jobb på Universitetet i Nordland. Eg fekk permisjon frå Forsvaret, men eg merka at eg sakna Forsvaret,

og sa at eg kom tilbake etter prøvetida ved universitetet, seier han.

Ikkje godt nok. Men Hansen fekk ikkje komme tilbake på jobb, og fekk beskjed om å halde seg heime med full løn.

– Det som forbausar meg, og kanskje irriterar meg, er at Forsvaret engasjerer fire av dei åtte pensjonistane som jobba med prosjektet for å fullføre arkiveringa. Eg fattar ikkje at Forsvaret let pensjonistar sitte å gjere ein jobb, medan ein sivil arkivarar går heime med full løn. Det er sløsing med skattepengar, og Forsvaret kan ikkje vere kjent av dette, seier han.

Hansen meiner det står att fleire år med arbeid før arkiveringa er ferdig ved Reitan.

– Eg er oppteken av at arbeidet blir gjort, også det som ikkje er teke hand om. Arkiv er ikkje berre dokument, men bilder, kart og teikningar. Vi vet frå undersøkingar vi gjorde mens vi var i prosjektet at det ligg meir ute som må takast hand om og at etter OU-prosessen i Forsvaret så klarar ikkje Forsvarets arkivteneste å gjere den jobben med den bemanning dei har i dag, seier han.

Vil tilbake. Det Hansen ønskjer no, er at han skal få den faste tilsettinga han meiner han har krav på, og å få komme tilbake på jobb.

– Eg har vore stolt over å fortelje at eg jobbar

i Forsvaret, og syns dei har hatt ein fantastisk bra personalpolitikk heilt fram til denne saka dukka opp. Det er trasig og leit å bli handsama på denne måten av ein så stor og viktig arbeids-gjevar som Forsvaret, seier han.

Han syns ikkje dei har blitt vist den respekten han meiner dei fortener:

– Det eg har sakna er at Forsvaret seier «De har vore her i over fire år, då er lovverket slik at de er fast tilsette, her er tilsetjingsbrevet». Den respekten har vi ikkje fått, seier han.

Om det ikkje skjer noko med Hansen sin situasjon, vert han gåande heime ut året med full løn.

3500 nye i beredskap

I løpet av et halvt år har over 3500 vervet seg som frivillige beredskapsvakter.

Røde Kors Beredskapsvakt har som målsetting å kunne mobilisere frivillige til innsats for lokalmiljøet dersom en stor krise eller katastrofe inntreffer.

– Dette er en helt ny aktivitet, og det er fantastisk at over 3.500 allerede har vervet seg til

å være i beredskap i sin kommune. Det kommer godt med når vi vet at en av fire kommuner ikke har en beredskapsplan per i dag, sier generalsekretær i Røde Kors, Åsne Havnelid.

Dersom det oppstår katastrofer, er det selvfølgelig myndighetene som har hovedansvaret for befolkningens ve og vel, sier hun, men legger til at beredskapsvaktene kan avlaste. (ANB) ■■

FOTO: ASTRID ARNSLETT/RØDE KORS

FOTO: ANDERS VANDERLOOK

GÅR HEIME: Øivind Hansen går heime med full løn ut 2012, sjølv om det står att mykje av arbeidet han heldt på med. Han vil ha si faste stilling hos Forsvaret, som han meiner han har krav på.

«Eg fattar ikkje at Forsvaret let pensjonistar sitte å gjere ein jobb, medan ein sivil arkivarar går heime med full løn. Øivind Hansen

– Det var greitt i starten, då kunne eg ordne i huset og lufte bikkja. Men etter kvart blir det fryktelig trasig, og du blir sitjande mykje i sofaen. Det går litt på den kjensla av å gjere nytte for den løna du får, yte noko til arbeidsgjevar og

samfunnet. Spesielt når vi veit at det er arbeid der som kan gjerast, seier Øivind Hansen, og garanterer at verken han eller NTL kjem til å gje seg i denne saka.

– Kommenterar ikkje

Forsvaret vil av personvernomsyn ikkje kommentere Hansen si sak.

«Vi kan av hensyn til personvern ikke kommentere på enkeltsaker», skriv Forsvaret som svar på NTL-magasinet sine spørsmål.

Det dei kan kommentere, er arkivprosjektet Hansen har vore ein del av, og bruken av pensjonistar til å fullføre arbeidet.

Personellavdelinga i Forsvarets kompetansesenter for kommando- og kontroll informasjonssystemer (FK KKIS), som arkivteenesta er ein del av, skriv:

«Prosjekt 2908 - avlevering og deponering av arkiver og derav alle stillingar tilknyttet prosjektet, ble terminert 31.07.2011. De som var ansatt i prosjektstillingen hadde tidsbegrensede ansettelsesforhold som ble avsluttet i forbindelse med prosjektets slutt.»

Vidare skriv FK KKIS at dei som hadde midlertidige stillingar vart tekne med i den store omstillingsprosessen Forsvaret er inne i, og at dei som ikkje får ny jobb blir ivareteke etter gjeldande regelverk for overtallighet.

Hansen er sett på som overtallig, men Forsvarets stadfestar at det sit pensjonistar, som han jobba saman med tidlegare, og utfører den jobben dei før gjorde i lag.

«Det er riktig at Forsvaret benytter innleid personell for å ivareta nedgradering av gamle dokumenter. Dette gjøres i henhold til Forsvarets til en hver tid løpende behov for å ivareta denne type arkivarbeid.

Arbeidet innebærer en forvaltning av sikkerhetslovgivningen som fordrer særskilt kompetanse og erfaring i forhold til å kunne vurdere eventuell ned- og avgradering av Forsvarets dokumenter. Derfor leier Forsvaret inn pensjonerte offiserer med lang erfaring fra høye stillinger i Forsvaret til å utføre disse oppgavene.»

Byggjer fo

r framtida

Oslo Lufthavn er inne i ei stor ombygging, som skal auke kapasiteten til 28 millionar reisande årleg. Det merkar NTLarane på flyplassen. ▶

■ **ANDERS HAUGE-ELTVIK** (tekst og foto)
anders@lomedia.no

UTVIDING: Slik skal Gardermoen sjå ut når arbeidet er ferdig.

ILLUSTRASJON TEAM_TAS

MIDLERTIDIG: Det nye terminalbygget i bakgrunnen skal ta avhjelpe drifta av Gardermoen fram til den nye terminalen er ferdig i 2017, før den skal rivast.

RADAR: På toppen av dette tårnet kjem den nye bakkeradaren, som ein liten modell av det velkjende tårnet på OSL.

STORPROSJEKT: Uthygginga av Gardermoen er i full gang, og skal vere ferdig i 2017.

► «T2» er namnet på utvidinga av Oslo Lufthavn, som er sterkt ønskt av NTL Luftfarten og NTL OSL. 12,5 milliardar kroner skal brukast til å nesten doble terminalarealet.

Flyplassen var eigentleg dimensjonert for 17 millionar reisande i året. Med 21 millionar reisande i 2011, er behovet tydeleg for ei utviding som skal gje rom for 28 millionar reisande årleg.

Stort. NTL Luftfarten heldt tillitsvaldsamling på Gardermoen i slutten av mars, og dei tillitsvalde frå heile landet fekk sett nærare på byggjeprojektet som er viktig for alle dei andre flyplassane rundt om i landet. Avinor sine store og lønnsame flyplassar subsidierer dei mindre og ulønnsame rundt om i distrikta. Fleire reisande og større overskot på OSL styrkar dermed dei andre.

Uthygginga skal vere ferdig i 2017, og leiar Ole Hansen i NTL Luftfarten Oslo Lufthavn seier det er krevjande å byggje så mykje på ein flyplass som er fullt trafikkert heile vegen.

– Vi tykkjer det er veldig artig og spanande å få vere med på denne utbygginga. Det er krevjande å byggje her, noko som gjer HMS og tryggleik veldig viktig. Og så er det mange av våre medlemmer som får meir å gjere under og etter bygginga, så det føl vi med på, seier Hansen.

OMVISING: Dei tillitsvalde i NTL Luftfarten fekk sjå nærare på utbygginga av Gardermoen.

Med nesten dubla areal, føreset Hansen at OSL oppbemannar tilstrekkeleg slik at dei har nok folk.

– Dessutan blir det viktig å vidareutdanne per-

sonellet vi har, det er mange som får meir dei skal kunne med denne utbygginga, seier han.

Uthygginga inkluderer ein ny pir som går nordover frå dagens terminal. I tillegg blir ter-

terminalen utvida tett ved jernbanestasjonen. Nye taksebaner må leggest på utsida av den nye piren, som vil føre til eit auka areal som må brøytast av plasstenesta ved OSL.

All snøen som vert måka vekk her om vinteren skal lagrast i eit deponi, der kulden skal nyttast til å kjøle ned terminalen om sommaren.

Nye hallar til brøyteutstyr. Plasstenesta har behov for meir plass, og får nye hallar til nytt brøyteutstyr. Personalbygget skal rivast, og i mellomtida skal plasstenesta halde til i ein brakkerigg som er montert.

I byggjeperioden vil ein del av gatane som er i bruk i dag forsvinne, og desse skal erstattast med eit midlertidig terminalbygg på sørsida av dagens terminal, som etter planen skal rivast etter at nybygget er ferdig. Denne terminalen skal forbindast med innanriksterminalen med ei gangbru.

Trafikkveksten i norsk luftfart er sterk, så når utbygginga er ferdig kan det godt hende ein nærmar seg passasjertaket på nybygget kort tid etter at alt står ferdig i 2017. Men det vert lagt til rette for ytterlegare utbygging ved OSL, og det vert diskutert om flyplassen treng ei tredje rul-

FØL MED: Leiar Jostein Kleven (imidten) er oppteken av å sikre modellen med kryssfinansiering av lufthavner i Norge. Til høgre er Vidar Snerten som fortalde NTLarane om utbygginga.

Store omveltningar

Avinor har fleire store prosjekt på gong for tida, og ei ny eigarmelding er på gong. NTL Luftfarten er opptatt av å sikre modellen med kryssfinansiering.

I løpet av våren skal eigarmeldinga for Avinor leggest fram. I ei bransje som vert stadig meir internasjonal, er NTL Luftfarten oppteken av at dette ikkje skal kunne velte den særnorske modellen med at dei 5-6 store og lønnsame flyplassane finansierer dei små og ulønnsame.

Det er ikkje utenkjeleg at Avinor i framtida kan selje tenesteter til utanlandske flyplassar, som til dømes snørøyting. Leiar Jostein Kleven i NTL Luftfarten har ikkje noko i mot dette, så lenge det ikkje

går utover den norske flyplassmodellen.

– Samfinansieringsmodellen må ikkje rørast. Om til dømes Avinor vinn anbod og skal ut og drive vinterdrift i utlandet, kan vi sjå føre oss at operatørar der meiner det er konkurransevridande at Avinor har den modellen vi har her heime. Då er vi ikkje med på det, seier Kleven.

Avinor er i vekst, og NTL Luftfarten reknar også med å vekse i tida framover. Samtidig er dei merksame på tendensar til outsourcing i luftfarten.

– Vi har utfordringar i samband med outsourcing. Det er ønsker om å sette vekk arbeid til eksterne firma. Vi lurar på kor langt effektiviseringa skal gå, og meiner det er våre eigne tilsette som skal utføre desse oppgåvene, seier Kleven.

Endringar på gong

Avinor vil leggje ned småflyplassar og byggje nye og større midt i mellom. NTL følgjer med.

I Avinor sitt forslag til Nasjonal Transportplan for 2014 til 2023, ligg det endringar i flyplassstrukturen. Forslaget er å leggje ned flyplassane i Mosjøen, Mo i Rana, Røssvoll, Svolvær og Leknes. Desse skal erstattast med nye og større flyplassar i

Bengt Gundersen

Lofoten og Helgeland. Ingenting er avgjort, og endringane vil ligge eit stykke fram i tid, men NTL Luftfarten følgjer med på utviklinga.

Bengt Gundersen, tillitsvald ved Leknes Lufthavn, er spent på kva som skjer med hans arbeidsplass i Lofoten.

– No skal det fyrst målast vēr i to år, for å sjå om ein kan byggje ein ny flyplass på Gimsøya i Lofoten. Det er mykje vatn som skal renne før den tid, så vi ventar og ser. Men eg har tru på at ting vil løysast på minneleg vis og ikkje skape problem dersom det blir endringar, seier han.

Leser for dem so

De leser inn alt fra romaner og høyere matematikk for dem som ikke kan lese selv. Nå ønsker de seg arbeidskontrakt og pensjonspoeng.

■ **ANDERS HAUGE-ELTVIK** (tekst og foto)
anders@lomedias.no

For alle de som ikke kan lese selv, er Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) veien til alt fra romaner til akademiske verk. De som kvalifiserer til «lånekor» hos NLB kan få lydbøker frå en samling på over 15 000 lydbøker og 6000 punktskriftbøker.

Leses inn. Bøkene leses inn av godkjente innlesere. Noen har rett til å bestille lydbøker av hvilket verk som helst, og da må innleserne, der rundt 15 er NTL-medlemmer, lese inn alt fra krim, Homer eller kvantefysikk.

– Vi leser inn fagbøker innen alle fag på universitets- og høyskolenivå, sier Christin Borge.

– Mange av oss kunne nok tatt et par universitetsgrader til etter alt vi har lest. Det er interessant faglig, enten det er Hamlet eller høyere matematikk vi leser, sier NTL-tillitsvalgt Marit Christensen, som har lest inn lydbøker ved siden av andre jobber i mer enn 20 år.

De fleste av innleserne har bakgrunn fra yrker der stemmen er viktig, som skuespill eller kringkasting. Det er krevende arbeid å lese sammenhengende i flere timer, så et trent stemmebånd kommer

LESER INN: Liv Steen og de andre innleserne ved Norsk Lyd- og blindeskriftbibliotek leser inn alle mulige sla

godt med. Fagkunnskapen er også stor, og innleserne hjelper hverandre når de kommer over litt vanskelige områder, som italiensk poesi eller slaviske språk.

Mangler kontrakter. Til tross for at innleserne er svært glade i arbeidsplassen sin, er de frustrerte over ikke å ha noen arbeidskontrakt eller regulert tilsetningsforhold. Tidligere drev Blindeforbundet denne virksomheten, før den ble overtatt av staten i 1989. Fortsatt har ikke

innleserne arbeidskontrakt, og de får verken sykepenger eller pensjonspoeng selv om mange jobber nesten fulle stillinger og har vært der i over 20 år.

– Da NLB ble en statsbedrift, ble bibliotekarer, teknikere og administrasjon fast ansatt i staten. Men innleserne svedde over vannet, noe som er veldig rart, siden det er vi som skaper produktet, sier Christensen.

Slik det er nå, får innleserne tildelt oppdrag og

Men ikke kan lese

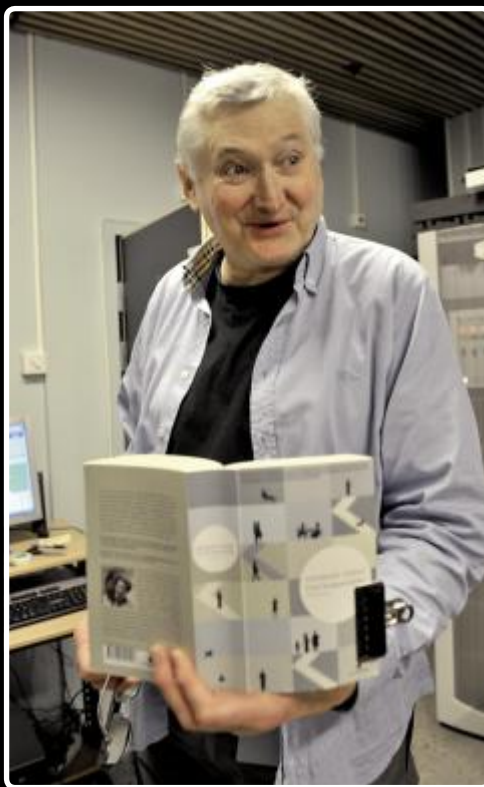

gs bøker i ørsmå studioer.

Nors lyd- og blindeskriftsbibliotek (NLB)

- Mennesker som har vansker med å lese vanlig trykt tekst, har rett til å få litteratur tilrettelagt for seg.
- Man kan søke NLB om å få lånerett, om man har dokumentert behov.
- NLB bestemmer selv hvilke bøker de vil lese inn til lydbøker.
- Sterkt synshemmede studenter har rett til å få produsert den studielitteratur de trenger, og sender bestilling til NLB.
- Bøkene blir distribuert på CD, nedlasting eller streaming.
- Alle bøker er vannmerket, for å hindre priatkopiering.

SAMHOLD: Mange av innleserne hos NLB har vært der i mange år. Nå står de sammen i håp om å få arbeidskontrakt. Fra venstre Liv Steen, Sigmund Sæverud, Myra Portice, Christin Borge, Hallvard Lydvo, Kjersti Borchgrevink Maagerø og Marit Christensen.

❖ **ALLSIDIG:** Sigmund Sæverud leser inn en bok av Georges Perec, som blant annet inneholder en åtte sider lang beskrivelse av hermetikken romanfiguren har lagret.

en dato for når boka skal være ferdig innlest. Bli de syke, får de ikke sykepenger og de opptjener heller ikke pensjonspoeng. Siden stemmen er arbeidsverktøyet, kan de heller ikke presse seg til å gå på jobb ved en influensa.

– Det er ikke noen kontrakt vi har. Det er en tentativ avtale om å lese inn en bok, men det følger ikke med noen rettigheter, sier Kjersti Borchgrevink Maagerø.

– Slik det er nå lurer jeg på om jeg har jobb neste

uke. Det er utilfredsstillende. Jeg vil i alle fall vite hva jeg har av jobb den neste måneden, sier Myra Portice, som har vært hos NLB i 15 år.

Innleserne er ikke først og fremst opptatt av å få fast ansettelse.

– Det vi vil er at bedrifta skal følge lovverket for arbeidslivet i staten, og at vi skal få pensjonspoeng, sykepenger og arbeidsavtaler, sier Christensen.

Etter alle årene med venting, håper nå innleserne at det blir ordnet opp i forholdene.

Meningsfylt. På tross av den uryddige kontraktssituasjonen, og veldig små studioer, betyr arbeidsplassen mye for innleserne.

– Jeg er her fordi det er en meningsfull jobb. Jeg har vært skuespiller lenge, og da vet du ikke om du gjør nytte for deg. Her leser man inn bøker for de som ikke kan lese selv, det er definitivt å gjøre nytte for seg. Dessuten er det et enormt fint miljø her, sier Sigmund Sæverud.

Staten er dårligst på lærlingplasser

Bare fem prosent av lærlingplassene som tilbys yrkesfagelever er i statlige virksomheter. Dette synes NTL er for dårlig.

– NTL er opptatt av at også staten skal ta det ansvaret som andre arbeidsgivere tar. Lærlingplasser bidrar til rekruttering og en kompetent avløsning av arbeidsstyrken i virksomheten, sier forbundssekretær i NTL Leif Helland.

Staten er dårligst av alle sektorer til å tilby læreplasser, og Helland mener staten må ta ansvar.

– Å skaffe læreplasser er et kollektivt ansvar for arbeidslivet. I tillegg har staten et ansvar for å holde hele folket i arbeid. Da blir det ekstra påfallende når denne sektoren selv ikke bidrar, sier han. ■■

Fra nett til trykksak

Med noen få tastetrykk kan organisasjonsleddene nå bestille skreddersydde trykksaker av nær sagt alle slag. «Fra Nett til Trykk» er navnet på NTLs nye, nettbaserte materiellbestilling.

■ **ANDERS HAUGE-ELTVIK, ANNE-GRETE LOSSIUS** (tekst)
anne.grete.lossius@lomeida.no

Her finner du ferdige trykksaker, som tariffavtaler, informasjonsbrosjyrer, kurskataloger og lignende. Maler for vervebrosjyrer og brevark for ditt eget organisasjonsledd og annet materiell til kurs og andre arrangementer.

Hallvard Berge.

I tillegg kommer flyere og postere, rollups, plakater og strøartikler som pinner, reflekser, drops, og lignende med NTL-profil. Og som du samtidig kan skreddersy med din organisasjons navn og logo.

Bedre tilgjengelighet. Med andre ord kan alle organisasjonsledd i NTL nå få flotte, profesjonelle trykksaker med eget navn. Det som kreves er kun noen forholdsvis enkle tastetrykk på datamaskinen.

– En av de viktigste årsakene til at vi innfører dette er bedre tilgjengelighet. Når noen bestiller en trykksak, ønsker vi at de skal få trykksaken så raskt som mulig, sier Hallvard Berge, informasjonsrådgiver i NTL.

Han forklarer at om en person ved kontoret er syk, er det slik at i det gamle systemet ville bestillingen bare blitt liggende.

– Nå er det en sikkerhet at uansett om noen

er syke eller fraværende, vil andre fange opp bestillingen og utføre den, sier Berge.

Kan søke om støtte. Han forklarer videre at det som tidligere var gratis i det gamle systemet, fremdeles er gratis. Det vil si at alle fellestrykksaker og strøartikler er gratis, mens personliserbare trykksaker koster penger.

– Foreninger og landsforeninger kan søke om støtte fra aktivitetsfondet til slike kampanjer, akkurat som før, understreker Berge. Avdelinger må søke gjennom sin landsforening.

Han legger til at det alltid vil være sånn at det er lettere å snakke med et menneske enn å gjøre noe på pcen.

– Men vi tror at blant våre folk, så er dette en løsning som de aller fleste vil kunne bruke. Fordelen er at du ser akkurat hvordan produktet blir før du bestiller, reklamerer Berge.

Anbefaler alle å prøve. – Vi har sendt ut brukernavn og passord til organisasjonsleddene, men om noen ikke har mottatt det, er det bare å opprette en ny konto i løsningen, forklarer Berge.

Han sier at det er gratis, og hvem som helst kan opprette en konto. Men han oppfordrer samtidig til å ta kontakt så kan han opplyse om eventuelt eksisterende kontoer eller oppretter en.

Kvinner sliter mer på jobb enn menn

Både i Norge og i resten av Europa melder kvinner om blant annet økende muskelplager og psykiske plager på jobben.

Det viser en ny rapport fra European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA).

Kvinner i Norge har en høyere forekomst av arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager sammenlignet med menn, og dette er særlig tydelig når det gjelder nakke- og skuldersmerter.

Psykiske helseplager blant kvinner i Europa viser også en økende tendens. Kvinners dobbeltrolle som arbeidstaker og ansvarlig for hjem og barn bringes frem som mulige årsaker.

Yrkesaktive kvinner i Norge rapporterer gjennomgående mer mentale arbeidsrelaterte helseplager enn menn.(ANB)

FOTO: COLOURBOX.COM

SAMMEN FOR TRYGGHET PÅ SJØEN

SpareBank 1 har flere samarbeidspartnere for å gi deg de beste løsningene

SpareBank 1 og Redningssselskapet samarbeider om din trygghet på sjøen.

Bli medlem og få 15 % rabatt på båtforsikring.

SpareBank 1 er totalleverandør av forsikringer og har de mest fornøyde kundene - både før og etter skade.

For tilbud på forsikring kontakt din lokale SpareBank 1.

For medlemskap i Redningssselskapet gå inn på redningssselskapet.no

RS(+)

SpareBank 1

I vår faste spalte tar Bjørn Willadsen opp aktuelle temaer om arbeidsmiljø. Har tan gjerne imot spørsmål eller kommentarer på e-post: bjorn.willadsen@linkx.no

Hva gjør du som nyvalgt verneom

Hvert år velges antakelig ett tusentalls personer til verneombud. Hva gjør et nyvalgt verneombud?

Mange ferske verneombud har stilt seg dette spørsmålet, og kanskje med god grunn. Men med litt forenkling av oppgavene går det an gradvis å jobbe seg inn i tillitsvervet.

Verneombudet er en tillitsvalgt i arbeidsmiljøspørsmål. Det betyr at personen som har vervet tar opp saker og spørsmål på vegne av kollegene. Det er i første rekke saker som er av betydning for helse og sikkerhet på arbeidsplassen som verneombudet bør ta tak i.

Verneombudsrollen. Kanskje finnes det fortsatt noen som tror at verneombudet «tar seg av» arbeidsmiljøet på jobben. Det er feil. Det er arbeidsgiver, virksomhetens øverste leder, som har ansvaret for forholdene. Verneombudet er arbeidstakernes talsperson og skal følge opp ledelsens HMS-arbeid og si i fra om mangler på arbeidsplassen.

Verneombudet er alle ansattes representant, også i de tilfellene der verneombudet er valgt av en fagforening der det finnes flere foreninger. Reglene sier at den største fagforeningen kan sørge for at verneombudet kommer på plass, men at verneombudet alltid representerer alle arbeidstakerne.

Oppgavene. Det første et nyvalgt verneombud bør lese er kapittel 6 i arbeidsmiljøloven. Her beskrives forventninger og rettigheter ganske detaljert, både kontrolloppgaver og rettigheter til deltagelse og informasjon. Verneombudet har betydelig myndighet og kan blant annet stanse arbeidet hvis det er umiddelbar fare for de ansatte. Det følger av lovens § 6-3. Det er også egne forskrifter, det vil si mer detaljerte bestemmelser enn lovens, om verneombudets rettigheter og plikter.

Verneombudsfunksjonen kommer som regel i tillegg til den van-

lige jobben. Det finnes heltids verneombud, men de fleste har verneombudsoppgavene ved siden av den ordinære jobben. Det betyr at verneombudet må slippe noen av de vanlige oppgavene. Ofte løser dette seg ved en praktisk tilpasning, andre steder blir det regulert med et visst antall timer per uke til verneombudsoppgavene.

Verneombudssakene. Arbeidsmiljø er et stort felt. Det spenner fra kjente fysiske problemer som støy og arbeidsstillinger til mer sammensatte tema som stress og innhold i arbeidsoppgavene. Det er også mer enn problemløsning. Det er vesentlig at verneombudet også er opptatt av tiltak som kan skape godt arbeidsmiljø på sikt, for eksempel ved å foreslå bedre rutiner og framgangsmåter i virksomhetens HMS-system.

Jo lenger erfaring, jo større oppgaver kan verneombudet ta tak i. De første «sakene» dreier seg kanskje om å etterlyse forbedringer som er lovet, eller å ta opp åpenbare mangler, som at påbudt verneutstyr ikke er på plass. Verneombudet deltar ofte i møter eller prosjekter hvor arbeidsmiljøet, også indirekte, er tema. Det er en viktig og riktig å fremme forslag og påpeke mangler også i slike sammenhenger.

Ta opp saker. Det er som sagt ledelsen som har ansvaret, og verneombudet skal i hovedsak ta opp saker med lederen for den seksjonen, avdelingen, skiftet eller området hvor problemet er. Det er et mål at saker skal løses på laveste nivå i virksomheten, på samme sted som problemene er eller oppstod. Dreier det seg om et kaldt kontor, løses forhåpentligvis saken seg der og da. Men problemet kan dreie seg om et dårlig ventilasjonsanlegg eller trekk fra gamle vinduer, og da kan det være rimelig at det tar noe lengre tid. Kanskje finnes det en midlertidig løsning med et annet kontor. Men verneombudet og lederen bør bli enige om hvordan saken skal behandles videre og når en varig løsning kan være på plass. Erfaring viser at det kan være klokt å gi skriftlige beskjeder om problemer, og skrive ned løsningen det er enighet om.

Når det ikke skjer noe. Ikke sjelden opplever verneombud at saker stopper opp. Kanskje hjelper ikke purring heller. Da er det naturlig å koble inn hovedverneombudet. HVO skal det være på en arbeidsplass hvis det er to eller flere verneombud. Hovedverneombudet kan ta saken videre til øverste leder i virksomheten, det kan om nødvendig verneombudet selv også gjøre.

Saken kan også bringes inn for arbeidsmiljøutvalget (AMU) – dersom det finnes. AMU skal det være i alle virksomheter med mer enn 50 ansatte, og utvalget kan drøfte saken og i enkelte tilfeller bestemme at det skal settes inn tiltak (Arbeidsmiljøloven § 7-2).

Verneombudet kan, i likhet med alle arbeidstakere, ta problemsaker opp med Arbeidstilsynet. Når saker kjører seg fast, kan dette være en måte å komme videre. Arbeidstilsynet kan komme på inspeksjon, og verneombudet skal være med ved slike besøk på arbeidsplassen. Arbeidstilsynet kan pålegge virksomheter å gjennomføre forbedringer.

Opplæring en forutsetning. Nyvalgte verneombud skal så fort som mulig ha HMS-opplæring. Det bør ikke gå mer enn to måneder fra valget til opplæringen er gjennomført. I løpet av et kurs på

FOTO: WWW.COLOURBOX.COM

bud?

40 timer vil verneombudet få innsikt i arbeidsmiljøloven og oppgaven, og en bred forståelse av hva arbeidsmiljø innebærer. Det er arbeidsgiver som dekker kostnadene for denne opplæringen, også lønn dersom opplæringen må tas utenom arbeidstida.

Utvikling av et godt arbeidsmiljø. Problemløsning er en side av verneombudsoppgaven. Til tider kan den stadige taklingen av problemer oppleves som brannslukking, noe som kanskje kunne vært unngått ved bedre planlegging, bedre rutiner eller rett og slett større oppmerksomhet. Det er også en oppgave for verneombudet å foreslå eller bidra til bedre

måter å jobbe på slik at brannslukkingen unngås. Da snakker vi om forebyggende HMS-arbeid, innsats som har som formål å forhindre at problemer i det hele tatt oppstår.

HMS-arbeidet i virksomhetene skal ta utgangspunkt i målsettinger satt opp av ledelse, verneombud og ansatte. Det innebærer en ytterligere dreining vekk fra å luke ut problemer, selv om vi nok aldri kommer bort fra det. Målsettinger bidrar til at vi hele tida ser etter mulige forbedringer på arbeidsplassen og på den måten skaper et utviklende HMS-arbeid.

Arbeidsmiljølovens regler om verneombudets oppgaver

§ 6-2. Verneombudets oppgaver

1. Verneombudet skal ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet. Verneombudet skal se til at virksomheten er innrettet og vedlikeholdt, og at arbeidet blir utført på en slik måte at hensynet til arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd er ivaretatt i samsvar med bestemmelsene i denne lov.
2. Verneombudet skal særlig påse:
  - at maskiner, tekniske innretninger, kjemiske stoffer og arbeidsprosesser ikke utsetter arbeidstakerne for fare,
  - at verneinnretninger og personlig verneutstyr er til stede i passende antall, at det er lett tilgjengelig og i forsvarlig stand,
  - at arbeidstakerne får den nødvendige instruksjon, øvelse og opplæring,
  - at arbeidet ellers er tilrettelagt slik at arbeidstakerne kan utføre arbeidet på helse- og sikkerhetsmessig forsvarlig måte,
  - at meldinger om arbeidsulykker mv. i henhold til § 5-2 blir sendt.
3. Bli et verneombud kjent med forhold som kan medføre ulykkes- og helsefare, skal verneombudet straks varsle arbeidstakerne på stedet, og arbeidsgiveren eller dennes representant skal gjøres oppmerksom på forholdet dersom verneombudet selv ikke kan avverge faren. Arbeidsgiveren skal gi verneombudet svar på henvendelsen. Er det ikke innen rimelig tid tatt hensyn til meldingen, skal verneombudet underrette Arbeidstilsynet eller arbeidsmiljøutvalget.
4. Verneombudet skal tas med på råd under planlegging og gjennomføring av tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet innenfor ombudets verneområde, herunder etablering, utøvelse og vedlikehold av virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. § 3-1.
5. Verneombudet skal gjøres kjent med alle yrkessykdommer, arbeidsulykker og tilfeller til ulykker innenfor sitt område, om yrkeshygiene rapporter og målinger, og om eventuelle feil og mangler som er påvist.
6. Verneombudet skal gjøre seg kjent med gjeldende verneregler, instruksjoner, pålegg og henstillinger som er gitt av Arbeidstilsynet eller arbeidsgiveren.
7. Verneombudet skal delta ved Arbeidstilsynets inspeksjoner i virksomheten.

Magne Gundersen
Forbrukerøkonom
Sparebank1 Gruppen

Låst garasje

Dekker innboforsikringen noe i en låst garasje? Tenker da spesielt på brann eller tyveri. Jeg har verkstedutstyr for cirka 30 000 kroner samt motorredskaper for mellom 10 – 30 000.

Tor Einar A.

Innbo og løsøre på din folkeregistrerte bostedsadresse er dekket av din kollektive hjemforsikring ved brann og tyveri. Forsikringen gjelder både i boligen din og i andre låste bygninger, som garasjen. Det er enkelte begrensninger i erstatningsbeløp, som inntil 300 000 kroner for enkeltgjenstander og samlinger. Her er du klart innenfor på alle måter, slik at utstyr- og motorredskaper som gressklipper og snøfreser er forsikret.

Mistet mobil

Jeg mistet mobiltelefonen, men fikk beskjed om at verken ulykkesforsikringen eller hjemforsikring dekker dette. Stemmer det? Hvilken forsikring må jeg i så fall ha?

Malene S.

Det er ikke dekning for tap av gjenstander på ulykkes- eller innboforsikringen. Heller ikke en reiseforsikring ville gitt erstatning for en mistet mobiltelefon. Forsikringene dekker rett og slett ikke ting som er mistet, tapt eller gjenglemte. Innbo- og reiseforsikring dekker fysisk skade på mobiltelefoner, tyveri, brann og typiske uhell, men ikke når mobiltelefonen er mistet. Det må være en årsak.

For kostbare enkeltgjenstander kan det være lurt å kjøpe en verdisakforsikring. Da er du dekket også om du mister gjenstanden. En vanlig mobiltelefon er imidlertid ikke så kostbar at jeg anbefaler en egen verdisakforsikring.

Har DU spørsmål om din økonomi, eller forsikring? Send epost til:
magne.gundersen@sparebank1.no

Personal sjefen

Hun er statens forhandlingsleder under årets tariffoppgjør. Men for personaldirektør Merethe Foss Liverud er det en sak som er viktigere denne våren.

■ **MORTEN HANSEN** (tekst og foto)
morten.hansen@lomediamedia.no

– Jeg er ikke sikker på om du hadde stilt de samme spørsmålene til en mann?

Merethe Foss Liverud er ikke sur og tverr. Ikke irritert. Ikke oppgitt. Likelønn vil bli sentralt i årets lønnsoppgjør.

Nå har den nyansatte personaldirektøren i staten tydeligvis fått mange nok spørsmål om likestilling, og begynner å bli litt lei. Kan hende vil hun ikke si så mye. Kan hende har hun ikke full oversikt over hvordan det står til i departementene, direktoratene og etatene. Det er hun i så fall tilgitt. Man kan ikke forvente det etter en snau uke i jobben.

Kan hende har hun plassert fokuset, som det så fint heter, et helt annet sted. For selv om noen vil hevde at tariffoppgjøret er det viktigste som skjer i løpet av våren, er det noe enda mer viktig som skjer akkurat denne våren.

22. juli. Merethe Foss Liverud er personaldirektør for 146 000 ansatte i staten. Noen av disse

jobbet i regjeringskvartalet 22. juli. Denne våren får de mange av svarene på hva som skjedde den dagen.

– Rettssaken blir vanskelig for mange. Vi må være oppmerksom på de ansatte i tiden rundt rettsaken. Fra regjeringskontorene i Akersgata i Oslo har de ansatte utsikt til høyblokka, som står innpakket i sitt hvite likklede. Mange er berørt – på en eller annen måte. Også Liverud.

Hennes datter mistet en venn på Utøya. Liverud vet at det er mange måter å reagere på. Også for de som jobber i regjeringskvartalet.

– Noen vil få en reaksjon når rettsaken starter, andre ikke. Vi må være forberedt på alle følelsene som vil komme til syne, og være til hjelp og støtte for de som ønsker det, sier Liverud.

Hun vet det blir en vanskelig tid. Rettssak, mange som jobber i midlertidige kontorer, og diskusjonen rundt regjeringskvartalets framtid.

– Vi må ta tiden til hjelp. Og lytte til de ansatte, fastslår Liverud.

Vi må ta tiden til hjelp. Og lytte til de ansatte.

▣ **Byråkrat.** Hun virker pertentlig. Det er ingenting som tyder på at det bare er noen dager siden hun flyttet inn på kontoret. Det er strøket. Det kan virke som hun har vært der lenge. Men selv om kontoret er nyinnflyttet, er det ingen statlig novise som blir personaldirektør. Den nyan-satte kjenner staten. Hun har jobbet der i snaut 20 år. Blant annet i Barne-, ungdoms- og fami-liedirektoratet, Forsvarsdepartementet, Statens lånekasse for utdanning og Riksrevisjonen. Men hun kommer fra jobben som senior bedriftsråd-giver i Mercuri Urval. Liverud var imidlertid ikke i det private næringslivet lenge. Det holdt med ett år.

– Jeg nærmet meg 50, hadde hatt den andre jobben min i sju år, og hadde lyst til å prøve noe nytt. Derfor skiftet jeg jobb. I Mercuri Urval har jeg blant annet jobbet med rekruttering av ledere til offentlig sektor. Det var morsomt og lærerikt, det. Men da denne jobben ble ledig, rykket det i dansefoten. Jeg er et samfunnsengasjert men-ske. Dessuten synes jeg byråkratiet, som noen omtaler nedlatende, er et kjempespennende sted å være, sier Liverud.

Hun mener hun er utrolig heldig som får jobbe i staten

– Jeg synes det er så mange spennende jobber i staten, og utrolig mange dyktige medarbeidere. Folk som jobber her fordi de er genuint opptatt av de områdene de jobber med. Vi er ikke alltid like flinke til å fortelle hvor interessante jobbene i staten er, erkjenner Liverud.

Og legger til: – Det er her de aller mest spen-nende jobbene er.

Debutant. Trebarnsmoren er bosatt på Røa på Oslos vestkant, dog ikke i åsen – eller på den brede langsiden som hun selv sier. Opprinnelig er hun fra Lillehammer, og bekrefter – riktignok med en latter – at joda, småbyen i nordenden av Mjøsa er akkurat som TV-serien Lillyham-mer viser.

Nå er hun i statens sentrum – og føler seg godt tatt imot. Det har blitt både koselige SMS-er og blomsterhilsener fra hovedsammenslut-ningene.

– Jeg har alltid hatt et godt forhold til fagfor-eningene, og samarbeidet godt med dem. Med-bestemmelse er en viktig del av systemet i staten, som jeg tenker er viktig for å ivareta alle interesser. At man samarbeider mye med de ansatte og deres tillitsvalgte, er en av de tingene

STATSOPPGJØRET: 12. april startet tariffoppgjøret i Staten. Forhandlingslederne var samlet for å overlevere og m Tone Rønoldtangen (LO Stat), Rikke Ringsrød (Akademikerne) og Merete Foss Liverud.

Dessuten synes jeg byråkratiet, som noen omtaler nedlatende, er et kjempespennende sted å være.

som er spennende med denne jobben, sier Live-rud.

Hun karakteriserer seg selv som uformell, åpen og uhøytidelig – og inkluderende.

– Så tror jeg at jeg er god på å skjære gjennom.

Den egenskapen kan bli viktig når hun sam-ler sine tropper for å møte LO Stat og de andre hovedsammenslutningene i staten. Hun ser fram til tariffhandlinger.

– Det mest spennende er at det er første gan-

gen jeg er med på det, og får være en viktig del av det. Hovedtariffoppgjør er alltid utfordrende, men jeg kan ikke si hva som er mest utfordrende. Jeg gleder meg i alle fall, slår Liverud fast.

At det er første gang hun skal ha en ledende rolle i et hovedtariffoppgjør, bekymrer henne ikke. Liverud er, i likhet med de som ansatte henne, sikker både på sin rolle og sin bakgrunn.

– Vi er mange i teamet mitt i handlingene som kan forhandlinger og kjenner staten. Selv

otta kravene. Fra venstre: Pål N. Arnesen (YS Stat), Arne Johannessen (Unio), Rigmor Aasrud (statsråd),

har jeg mye erfaring. Blant annet tror jeg det er en fordel at jeg har bakgrunn fra flere deler av staten. Med min bakgrunn vet jeg kanskje litt om hvor skoen trykker der ute, sier Liverud.

Hun kan dessuten konstatere at hun ikke er den første som begynner jobben med et hovedtariffoppgjør.

– Jeg har akkurat hatt møte med Tone Rønoldtangen (leder i LO Stat red. anm.), og hun beroliget meg med at hun startet 1. april ved forrige hovedtariffoppgjør – og kom helskinnet igjennom. Så da gjør nok jeg det også.

Likestilling. Likelønn ligger som et bakteppe i årets tariffoppgjør. Fire av LOs fem krav til industrien hadde et likelønnskjer over seg. Statens forhandlingsleder i tariffoppgjøret vil ikke si særlig mye om likelønn.

– Jeg er selvfølgelig for alt som har med like-

verd å gjøre. Jeg er oppvokst med det, og syns det er en selvfølge i yrkeslivet, sier Liverud.

Hun er ordknapp, og vil ikke gi noe som helst utenfor forhandlingsrommet. For selv om hennes motparter nok vil være uenige med henne i de kommende ukene, fastslår Liverud at staten er god på likestilling.

– I staten hvor man har fleksitid, hvor både kvinner og menn kan jobbe redusert i perioder, og har gode muligheter til å tilrettelegge arbeidstiden til en viss grad, er det gode forutsetninger for likestilling. I tillegg har vi små lønnsforskjeller. Vi har mye mindre forskjeller enn i resten av arbeidslivet, konstaterer Liverud.

Og legger til:

– Likelønn skal jeg ikke begynne å si så mye om nå. Det er en del av hovedtariffoppgjøret. Det får vi ta når vi møter de andre partene.

Hvem, hva, hvorfor?

HVEM: Merethe Foss Liverud (50)

HVA: Nyutnevnt personaldirektør i staten, og ekspedisjonssjef i Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet.

HVORFOR: Er personalsjef for om lag 146 000 statsansatte. Skal, en snau måned etter at hun begynte være statens forhandlingsleder i årets tariffoppgjør.

CV:

Merete Foss Liverud, født 1961.

- Kom fra jobben som senior bedriftsrådgiver i Mercuri Urval.
- Har bred bakgrunn fra offentlig forvaltning og statsadministrasjonen.
- Har blant annet sju år som avdelingsdirektør i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, underdirektør i Forsvarsdepartementet, personalsjef i Statens lånekasse for utdanning, rådgiver i Riksrevisjonen og prosjektleder og saksbehandler i Arbeidsmarkedsetaten (NAV).
- Er cand.mag med fagene offentlig rett, sosialøkonomi og sammenliknende politikk. Har ett år ved Forsvarets høyskole.
- Jobbet sju år i bank.
- Bosatt på Ullern i Oslo.
- Gift, tre barn.

Fra ris til ros for Johnsen

Finansminister Sigbjørn Johnsen har fått sin egen fanklubb. Blant regjeringsmedlemmene på Slottsplassen etter statsrådsrådsiftene i mars var også finansminister Sigbjørn Johnsen. Og det var nettopp han rundt 70 av de fram møtte hadde kommet for å hylle, som en ordentlig fanklubb.

Forklaringen bak det hele er at Kirkens

Nødhjelp og Changemaker de siste par årene har kjempet hardt mot at internasjonale selskaper ulovlig tar ut ressurser fra fattige land uten å betale skatt. Sigbjørn Johnsen har ifølge organisasjonen gitt positive tilbakemeldinger rundt innføring av nye regler som skal gjøre det vanskeligere for norske selskaper å drive slik ulovlig virksomhet. (ANB) ■■

En byråkratisk labyr

Et nytt forskningsprosjekt viser at brukere opplever NAV som byråkratisk, vanskelig tilgjengelig og ugjennomtrengelig.

■ OTTO VON MÜNCHOW (tekst og foto)
ntl-magasinet@lomediam.no

Kjetil G. Lundberg, forsker ved Uni Rokkansenteret og lektor ved Sosiologisk institutt ved Universitetet i Bergen, har sett på hvordan brukere som mottar statlige aktivitetspenger opplever kontakten med NAV. Et av målene med arbeidet har vært å avklare hvor stort spriket er mellom politiske ambisjoner om bedre service, økt effektivitet og mer brukerrettede tjenester på den ene siden, og virkeligheten for den enkelte bruker på den andre siden.

Kjetil G. Lundberg

Avspeiler perioden. Noen av konklusjonene i avhandlingen viser at mange brukere opplevde problemer med i det hele tatt å få kontakt med og komme til i NAV-systemet. De intervjuede fortalte om stadig skifte av saksbehandlere og om en labyrint av mange ulike instanser som de var nødt å forholde seg til, alt etter hvilke ulike ytelser det var snakk.

– Det en skal huske på, er at avhandlingen speiler perioden da undersøkelsene ble gjennomført. Dette var i en kritisk fase av reformen, da ekstremt mye skulle på plass, understreker Lundberg til NTL-magasinet.

– Samtidig ligger det et innbygget paradoks i reformen som jo har som mål å se på hele mennesket og ta utgangspunktet i den enkelte bru-

PROBLEMATISK OMSTILLING: Nav har vært gjennom en stor omstilling, noe som brukerne har opplevd som problematisk

kers behov. Men i hvor stor grad kan et byråkrati gjøre det?

I forskningsprosjektet har Lundberg blant annet vært opptatt av spenningen mellom hjelp og kontroll. Nav skal på den ene siden hjelpe

folk, men samtidig passe på at de ikke får mer enn det de har krav på. Det er tross alt enorme verdier NAV forvalter – rundt en tredel av statsbudsjettet – påpeker Lundberg.

Foreldreutvalget vil ha slutt på lekser

Den nye lederen for Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG), Christopher Beckham, vil jobbe for å få slutt på hjemmeleksene.

- Jeg er prinsipielt motstander av lekser. Læring skal foregå i skolen, sier Beckham.
- Jeg innser at pugging gjør at barn lærer, men lekser er ikke det rette virkemiddelet. Skal vi bekjempe frafallet i skolen, må vi begynne

tidlig. For mange elever som sliter er lekser veldig utfordrende. Ikke alle har foreldre som kan hjelpe, påpeker Beckham.

Han etterfølger Loveleen Brenna. Hun gikk av ved nyttår etter åtte år som FUG-leder. Beckham understreker at han uttaler seg kun på vegne av seg selv, ikke på vegne av hele FUG. (ANB) ■■

FOTO SISEL M. RASMUSSEN

int bak døren

Mange instanser. Undersøkelsen bygger på intervjuer med 29 brukere som hadde status som stønadsmottaker, i tillegg til enkelte observasjonsstudier på NAV-enheter. Intervjuene ble foretatt i 2009 og 2010. Fokuset for Lundberg var spesielt utfordringer knyttet til helse eller arbeidsliv.

– Én av erfaringene til brukerne som komme frem i undersøkelsen, er at de ikke opplever at NAV er én ting, sier Kjetil G. Lundberg.

Det er ansatte i skrankene som er NAVs ansikt utad mot brukerne. Men samtidig opplever brukerne at de i enkelte tilfeller må ringe og purre. Da kommer de til en annen del av Nav, som skal gi generell veiledning, men ikke kan hjelpe med spesifikk konkrete saker. I slike tilfeller blir brukerne henvist til forvaltningsenheten, som blir en tredje instans. I tillegg finnes det spesialenheter.

– Brukerne ser ikke NAV som én dør, men mer som en labyrint bak døren.

I undersøkelsen opplever brukerne et stadig bytte av saksbehandlere som uheldig. Det fører til sendrektighet og gjør at de må fortelle historien sin på nytt. I tillegg opplever de at ulike saksbehandlere utviser ulikt skjønn. Brukerne beskriver ulike typer av saksbehandlere, som de som snakker tungt, byråkratisk språk, som de som er veldig imøtekommende, serviceinnstilt og forstår situasjonen til brukerne, for bare å nevne noen av typene.

Utvikler strategier. I undersøkelsen har Kjetil G. Lundberg sett på et annet spenningsfelt, på forholdet mellom lik behandling og individuell tilpasset behandling. Det skal i utgangspunktet ikke være forskjell i forhold til rettigheter, men samtidig er individuell behandling en forutsetning for i det hele tatt å kunne yte tjenester.

– Et tilfelle er når en bruker skal gå fra én stønad til en annen, da kan saksbehandlingen ta lang tid. Brukeren kan da gå en periode uten utbetalinger og får beskjed om å søke sosialhjelp.

Det å søke sosialhjelp sitter langt inne hos de fleste.

Et annet forhold som Lundberg har sett på, er hvilke handlingsrom og strategier brukerne skaper seg i møtet med NAV. Dette handler om å få kunnskap til regelverket og hvordan NAV fungerer. Det å kjenne forvaltningsspråket gir klar uttelling. Lundberg peker på at noen er veldig flinke å skaffe seg nødvendig kompetanse.

– Brukerne opplever at det er en fordel å få innsyn i rettighetene sine. Men samtidig skal de ikke briljere med dem, det kan bidra til dårligere relasjoner.

En byråkratskole. Jo mer kompleks bakgrunnen deres er, jo vanskeligere blir det å orientere seg og ta seg frem gjennom systemet. NAV-brukere må i stor grad bli «amatørbyråkrater». Da har de best sjanse til og nå frem.

– Brukere utvikler strategier på at ting tar tid og ikke blir avklart. De finner ut at det er mest virkningsfullt å koordinere ulike enheter selv. Hvis de ikke får fatt i en saksbehandler, ringer de mange ganger. De går på lokalkontoret for å kreve sin rett. Mange opplevde at de måtte bli masete for å få gjennomslag, sier Lundberg.

– De lærer seg byråkratiske strategier, som å kreve navn på den de snakker mer, eller kreve kopi og stempel på dokumenter.

Undersøkelse danner basis for en doktoravhandling som Kjetil G. Lundberg forsvarte i midten av mars i år. Den inngår som en del av en større evaluering av NAV-reformen som er bestilt av Arbeidsdepartementet.

Til tross for brukernes ofte negative opplevelser er Lundberg forsiktig optimist. Han peker på at den store omorganiseringen er over. Hvis NAV tar seg tid til å lære seg selv å kjenne og hvis en slipper nye store omorganiseringer, vil NAV kunne styrke rutiner og redusere feil og knuter i systemet.

– Ting kan bli mye bedre enn i fasen fra 2007 til 2010, konkluderer Lundberg.

Store forbedringer det siste året

– Vi ser at resultatene for 2011 viser store forbedringer både i forhold til saksbehandling og antall henvendelser.

■ **ANDERS HAUGE-ELTVIK** (tekst)
anders@lomedio.no

Det sier Bjørn Gudbjørgsrud, direktør for fylkeslinjen i NAV, i en kommentar til undersøkelsen som Kjetil G. Lundberg har gjennomført. Han refererer til flere lokale brukerundersøkelser gjennomført ved NAV som viser at 83 prosent av brukerne i 2011 opplever å bli møtt med respekt når de henvender seg til NAV-kontoret.

Service. I de samme undersøkelsene mener 76 prosent av brukerne at de får den service de ber om. 72 prosent sier de får den informasjon som de har behov for, og 85 prosent opplever at veileder har lagt vekt på det de har sagt.

– Dette indikerer at vi er på rett vei. Vi er fremdeles ikke fornøyd og mener at det fremdeles er mye å hente, sier Gudbjørgsrud til NTL-Magasinet.

Når det gjelder det at brukerne opplever NAV som en labyrint bak den ene døren, viser han til at NAV har 2,8 millioner brukere, og forvalter 330 milliarder og 50 ulike ordninger. Det gjør at NAV er nødt til å spesialisere noen tjenester. Samtidig understreker Gudbjørgsrud at NAV må bli bedre i å bygge ned hindringer i grensesnittet mot brukerne.

Flere tiltak som NAV har iverksatt skal forbedre opplevelsen for brukerne. For det første har NAV innført elektronisk dokumenthåndtering, som skal gjøre den mye mer effektiv. Dernest har NAV i en ny virksomhetsstrategi spesielt lagt vekt på styrke ferdighetene til veiledere i forhold til å følge opp brukere og generelt å styrke samarbeidsferdighetene til ansatte.

Som siste forbedringspunkt er NAV i ferd med å modernisere IKT-løsningen sin.

Sammensatte omsorgsbehov

Barn i statlige fosterhjem har ofte større og mer sammensatte omsorgsbehov enn barn i den kommunale barneverntjenesten.

■ **NINA HANSSEN** (tekst og foto)
nina.hanssen@lomedias.no

NTL har hatt flere typer tvister med BUF-direktoratet vedrørende standardkontraktene for statlige fosterhjem.

Ekteparet Tone Magnussen og Ole Martin Elvehøy jobbet begge i Nordlandsforskning helt til de ble fosterforeldre for to barn. I år har Elvehøy hatt permisjon i åtte år fra sin opprinnelige arbeidsplass.

Avlastningshjem. Det startet først med at paret ble avlastningshjem i helgene for to barn. I 2002 ble de spurt om de i stedet kunne ta ansvaret for en 4-måneders gutt. Da gutten var to år, flyttet en liten jente på samme alder inn. Hun hadde blitt funnet alene gråtende i en barnevogn i Narvik og slet med traumer. Foreldrene hadde vært på flukt fra krig og ble skilt like etter at de kom til Norge.

Det finnes 18 ringpermer om den lille jentas liv, og det er ikke lystig lesning.

Omsorgskommunen Narvik ønsket at hun skulle komme inn under Bufetats statlige fosterhjem. Ekteparet skrev under en standardkontrakt på fem år.

Sterkt preget. – Hun var sterkt preget av en tøff start på livet, og veide bare ni kilo da hun kom, minner Tone Magnussen. Men er raskt til å legge til at de to barna fant tonen med en gang, og nikker til et bilde som henger på veggen der de to barna omfavner hverandre. Men det har ikke bare vært latter og glede.

– Det har vært mange tunge stunder og at

vi faktisk sitter her og prater om det i dag er helt uvirkelig.

Jentas helse var utrolig dårlig og vi brukte all vår energi på henne en stund. Trygghet og struktur var grunnleggende forutsetninger for at hun skulle bli bedre, forteller Elvehøy.

Mistenkelligjøring. Men det var ikke energien de brukte på barna som slet dem ut.

For Elvehøy var kritikken og mistenkelligjøringen fra Bufetat det som tappet han for krefter. Han følte seg trakassert samtidig som han brukte all sin tid på å skape et trygt hjem for barna.

Saken startet med en sakskonflikt mellom Bufetat og behandlende leger, vedrørende veiledning i kollisjon med medisinske råd, og manglende samarbeid mellom berørte instanser.

Det viste seg raskt at den lille jenta som de overtok ansvaret for, slet med mange ting som ekteparet ikke kjente til da sa ja til å overta ansvaret.

Oppsagt. For to år siden ble Elvehøy oppsagt som statlig

fosterfar for jenta. De skrev

et fortvilet brev til Audun Lyshakken i Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet og fortalte sin historie om hvordan de har opplevd denne barnevernssaken. Men statsråden ville ikke gå inn i enkeltsaker i sitt svar.

Hjemmekoselig. I det hjemmekoselige hjemmet rundt en mil nord Bodø lufthavn, er det bikkja som er sjefen mens barna er på skolen. Den

FOSTERFORELDRE:

Tone Magnussen og Ole Martin Elvehøi i Bodø er slitne etter en lang kamp mot byråkratiet.

Vi har i dag fysisk sterke barn som er med på flere aktiviteter. Jenta vår er et skikkelig bordtennistalent. **Ole Martin Elvehøi**

hjelper og er skeptisk til fremmede og gir seg ikke før den får være i nærheten under besøket. Det er et levende hjem. På veggen og i bokhylla henger det flere bildeserier av de to barna som bor her.

Narvik er utplasseringskommune da plasseringen av barnet ikke er avhengig av kontrakt som statlig fosterhjem. Plasseringen regulerer imidlertid den økonomiske ytelsen og en del andre elementer mellom partene.

Uenige om barnets helse. Ekteparet i Bodø er tydelig slitne. De tapte første del av kampen mot Bufetat, men får i dag dekket arbeidsfortjeneste fra Narvik Kommune. Enn så lenge.

Fosterforeldrene er også i dag overbeviste om at jenta har flere lidelser. Men da de fortalte dette til Bufetat den gangen, hevdet en ansatt at det er fosterforeldrene selv som gjør barnet sykt og leter etter stadig nye ting.

– Det var tøft å få denne beskjeden da jenta vår slet enormt med mange problemer. Vi hadde mange våkenetter. Hun hadde tydelige tegn på skader knyttet til svangesskapet og også andre lidelser. Barnet formidlet selv at hun hadde det svært tøft, men da fosterforeldrene prøvde å formidle dette, ble de ikke lyttet til. Den faglige uenigheten om den lille jentas helsetilstand og tiltak endte med en oppsigelse av kontrakten i juni 2010.

Uforutsigbart. Altså var stillingsvernet lite verd i jobben som statlige fosterforeldre.

– Da de sa opp kontrakten var det nesten som om staten forventet at vi skulle fortsette å ha barna av ren idealisme, sier han. Begge barna var utplassert fra Narvik Kommune og kommunen valgte å gi Elvehøi samme lønn som han hadde i Nordlandsforskning for å fortsette å ta vare på barnet.

UFORUTSIGBART: Ole Martin Elvehøi ble oppsagt som statlig fosterhjem og får i dag dekket lønna si fra Narvik kommune fra år til år.

Da de sa opp kontrakten var det nesten som om staten forventet at vi skulle fortsette å ha barna av ren idealisme. **Ole Martin Elvehøi**

– Kommunen som ble rammet av Terraskandalene, kan bare love meg lønn ett år i gangen. Dette gir oss begge stor uforutsigbarhet. Plutselig en dag har ikke kommunen penger til å betale lønna mi, sier Elvehøi.

Sterke bånd. Men økonomien er ikke den største bekymringen for NTL-paret. Elvehøi er mer opptatt av at det nå ser ut som barnas helse er mye bedre.

– Vi har i dag fysisk sterke barn som er med på flere aktiviteter. Jenta vår er et skikkelig bordtennistalent, forteller Elvehøi stolt.

Som småbarnsforeldre flest er ukeplanen fylt opp med kjøring til og fra fotball, ridning, dans og treninger. Begge har knyttet sterke bånd til barna, men er også opptatt av at barna skal ha muligheten til å møte sine biologiske foreldre.

Standardkontrakter. I 2010 innførte staten femårs standardkontrakt for familie- og beredskapshjem på oppdrag for staten. Målet med disse kontraktene var at fosterforeldrene da skulle få fast lønn (arbeidstidsgodtgjøring), utgiftsdekning, regulert fritid, ekstra godtgjøring i juni, full lønn ved sykdom, svangerskap, fødsel og adopsjon, yrkesskadeforsikring, tjenestepensjon og oppsigelsesvern. Men ifølge NTLs til-litsvalgte blir disse kontraktene tolket ulikt av Barne-, ungdoms- og familieetatene rundt om i landet. Og nå er NTL i gang med å gjennomføre en spørreundersøkelse for NTL BUF familie- og beredskapshjem. I skjemaet er det 26 spørsmål som handler om kontrakten og hvordan den fungerer for familien.

De tre første månedene fosterforeldre har et «nytt» barn hos seg, kan de ikke ta fri i helgene, for å skape en trygg og stabil tilværelse i den nye familiesituasjonen.

Beklagelig

Pål Christian Bergstrøm, regiondirektør i Bufetat region Nord synes det er veldig beklagelig at Ole-Martin Elvehøy følte seg trakassert av saksbehandlere i Bufetat, men mener oppsigelsen var berettighet. Han vil helst ikke kommentere en enkeltsak, men kan godt komme med noen generelle betraktninger.

– Det skjer veldig sjelden men det er beklagelig når vi er nødt til å si opp en kontrakt fordi det er uenighet mellom partene om det faglige tilbudet for barnets beste. Vi har klare retningslinjer for faglig oppfølging og i de fleste tilfellene blir vi enige med foreldrene. I denne saken har ikke fosterforeldrene fulgt opp rammer for oppdraget og faglige retningslinjer, sier han. Bergstrøm vet at det i Buf Dir har vært en lang prosess der de har prøvd å bli enige, men mener det var riktig å avslutte kontrakten.

– Jeg beklager at familien har opplevd dette som vanskelig, men det har vært en langvarig uenighet og vi har tatt en riktig beslutning, sier han.

Sosial dumping i staten

Forbundssekretær Anne Henriksen i NTL mener staten driver med sosial dumping av sine oppdragstakere i statlige fosterhjem.

■ **NINA HANSEN** (tekst og foto)
nina.hansen@lomeia.no

Ifølge forbundssekretærene Henriksen og Dag Ratama har NTL hatt flere typer tvister med Bufdir vedrørende standardkontraktene for statlige fosterhjem. Forbundssekretærene begynner nå å bli utålmodige på vegne av sine medlemmer.

– Det er fortsatt mange rettigheter våre medlemmer i de statlige fosterhjemmene går glipp av, fordi de ikke kommer inn under tjenestemannsloven, sier de.

Får ikke friperioder. Vi får saker der folk ikke har fått friperioder fordi de har vært sykemeldt eller at de må være i beredskap, forteller Henriksen. Hun minner også om at det ikke er lov å ta annet lønnet arbeidet hvis de er i et statlig familie- og beredskapshjem.

– Saken med NTL-medlemmene i Bodø viser at de heller ikke har stillingsvern hvis de skulle bli oppsagt. Jeg vil kalle det sosial dumping i staten, sier Henriksen.

Hun synes kompetansen på statlige familie- og beredskapshjem er dårlig både i Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) og i Bufetat. Dessuten er hun provosert over at NTL aldri blir lyttet til av politikere og byråkrater som jobber med dette i departementet.

Statsansatt eller frivillig? Henriksen er provosert over at myndighetene forventer at hennes medlemmer må bruke av egen lom-

mebok og ikke blir betraktet som arbeidstakere på lik linje med andre i staten. Og at byråkrater i departementet motarbeider at NTL skal få være med å påvirke, mens noen interesseorganisasjoner blir invitert med.

Blir ikke hørt. – NTL blir ikke hørt og får ikke være med i samtalen rundt statlige familie- og beredskapshjem. Vi føler oss usynliggjorte og får beskjed om at vi ikke er part. Dette er ganske provoserende, sier hun.

Henriksen er spent på utfallet av ankesaken om arbeidstakerbegrepet i lagmannsretten i slutten av mai. En av fosterforeldrene vant nemlig en sak i Tingretten om at hun var statsansatt. Staten anket, og saken skal opp 24-25.mai. Det er mange i NTL som er spente på utfallet av denne saken.

Usaklig. I oppsigelsessaken mot Ole-Martin Elvehøy i Bodø, var flere NTL-tillitsvalgte på besøk i forbindelse med forhandlingene. NTL mente at oppsigelsen var usaklig. Partene ble etter hvert enige om mekling. Mekling ble gjennomført i september 2011 - i Salten Tingrett. De har hatt bistand fra mange deler av NTL i denne prosessen. Blant andre Irene Øie fra Landsforeningen har deltatt under oppsigelsesmøtet.

Forbundssekretær Dag Ratama har også vært med både på forhandlingsmøte og mekling, og vært en god støttespiller underveis. Også advokat Karen Sophie Steen fra LOS Juridiske har bidratt i saken.

NTL hevder at oppdragsgiver i dette tilfellet ikke har behandlet uenighetene på en alminnelig rasjonell måte slik at det ble en konflikt.

Se også leder: **side 47**

KRITISK: NTLs Anne Henriksen mener staten driver sosial dumping. Forbundssekretær Dag Ratama (innfelt) har også vært involvert i sakene rundt Ole Martin Elvehøy.

Send oss leserbrev til post@lomediamedia.no. Skriv kort og poengtert. Vi redigerer innleggene for å få på flest mulig meninger. De fleste innlegg blir lagt i sin helhet ut på www.ntl-magasinet.no, også de som ikke kommer på trykk i bladet.

Trenger sterk offentlig sektor

NTL Sentralforvaltningen mener at det norske samfunnet trenger en sterk offentlig sektor og NTL Sentralforvaltningen vil at viktige samfunnsoppgaver skal løses i offentlig regi. Offentlige midler skal brukes på innbyggerne og skal ikke bli til fortjeneste i private virksomheter. Offentlig sektor må styres i tråd med de folkevalgtes vedtak og på en slik måte at arbeidstakerne får reell medbestemmelse over egen arbeidssituasjon. Forvaltningen skal gjennomføre de politiske myndigheters beslutninger og samarbeidet mellom partene må utvikles slik at dette kan bidra til brukervennlig tjenesteyting med et godt arbeidsmiljø, god og ansvarlig ledelse, bedre resultatoppnåelse og et godt forhold til innbyggerne. Faste ansettelses skal være hovedregelen i arbeidslivet.

likebehandling og kontroll. Det er viktig at styringsmåtene for offentlig sektor ikke bidrar til å redusere de folkevalgtes prioriteringsmulighet, og at de ikke svekker de ansattes rettigheter.

Medbestemmelse. NTL Sentralforvaltningen mener at deltakelse, ansvar og medbestemmelse fra brukere og arbeidstakere og den norske arbeidslivsmodellen med partssamarbeid, demokrati og medbestemmelse er en umistelig verdi. Det dreier seg grunnleggende sett om forsvaret av folkestyret og den norske velferdsstaten. Trepartssamarbeidet har vært sterkt medvirkende til at de nordiske landene topper FNs levekårs- og levestandardundersøkelser. Norge scorer også høyt på effektivitet i arbeidslivet, noe som bl.a. tilskrives

« Vi kan ikke godta at norsk arbeidslivslovgivning og tariffpolitikk skal dikteres fra Brussel.

Markedsstyring. NTL Sentralforvaltningen mener at en ensidig og ukritisk tro på markedskreftene og markedsstyring fører til løsninger som ikke er til beste for fellesskapet og som skaper uønskede forskjeller mellom folk. NTL Sentralforvaltningen mener at offentlig sektor alt for lenge har vært preget av nyliberalistiske og markedsorienterte styringsmodeller med utspring i New Public Management (NPM). I mange virksomheter innføres styringsprinsipper og modeller fra privat sektor uten at det tas nødvendige hensyn til at offentlig sektor er underlagt andre lover og regler som skal sikre offentlig innsyn, forutsigbarhet, rettssikkerhet,

arbeidstakernes omstillingsvilje og omstillingsevne. Dette er resultat av et relativt godt oppsigelsesvern og trygghet for arbeid og inntekt. Dette er ikke minst takket være fagbevegelsens innsats.

Hovedavtalen. Det er viktig at regjeringen ved Fornyings-, administrasjons- og kirkeministeren er tydelig på at partenes felles intensjoner i Hovedavtalen i staten skal følges. Tilsattes medvirkning og organisasjonenes medbestemmelse er viktige grunnprinsipper i Hovedavtalen. Og Hovedavtalen er et grunnleggende ledd i demokratisering av arbeidslivet i statlig sektor. Det er i alles interesse at

PROBLEM: NTL Sentralforvaltningen ser det som et demokratisk problem at EØS-avtalt politikk og regler som vedtas i EU, når det samtidig ikke er politisk vilje til å bruke reser-

offentlig sektor videreutvikles og at partene i fellesskap søker å finne bedre løsninger på utfordringer det offentlige står overfor. Men det er viktig at de ansatte gis mulighet til å delta aktivt i slike prosesser og at

de sikres reell medbestemmelse gjennom sine tillitsvalgte.

Forhandlingsrett. Dagens hovedavtale i staten tar ikke høyde for at presset på å sette oppgaver ut av

FOTO: SISSEL M. RASMUSSEN

fritt kan avgjøre om en oppgave skal outsources. Vi mener det må inn en bestemmelse i Hovedavtalen som gir organisasjonene forhandlingsrett på alle forslag om outsourcing av oppgaver fra virksomhetene.

EU/EØS. NOU 2012: 2 Utenfor og innenfor, slår fast at Norge på de 20 årene som har gått siden Norge undertegnet EØS-avtalen har «...blitt stadig tettere vevet sammen med EU. Samarbeidet er utvidet til stadig nye områder, og avtalene påvirker i dag på vesentlige måter norsk rett og politikk og hverdagen for den enkelte borger og bedrift», og at «...avtalene med EU påvirker også maktforholdene internt i Norge...». NTL Sentralforvaltningen ser det som et demokratisk problem at EØS-avtalen i praksis har bundet oss til å overta politikk og regler som vedtas i EU, når det samtidig ikke er politisk vilje til å bruke reservasjonsretten. Vi kan ikke godta at norsk arbeidslivslovgivning og tariffpolitikk skal dikteres fra Brussel eller at norske tariffkonflikter skal avgjøres av EFTA- og EU-domstolen.

NTL Sentralforvaltningen krever:

- At lov- og avtaleverket følges på alle nivåene i forvaltningen slik at medbestemmelsen ivaretas og at partenes felles intensjoner i Hovedavtalen i staten etterleves.
- At fornying i offentlig forvaltning skjer innenfor rammene av avtaleverket og med henblikk på offentlig sektors egenart.
- At regjeringen klart og tydelig tar avstand fra styringssystemer som bidrar til markedstenking i offentlig sektor og til konkurranseutsetting og privatisering av offentlige tjenester. Regjeringen må forplikte seg til å reversere denne utviklingen.

UTTALELSE FRA NTL SENTRALFORVALTNINGENS REPRESENTANTSKAPSMØTE.

alen i praksis har bundet oss til å overta reservasjonsretten.

virksomhetene, outsourcing, stadig øker. Presset skyldes flere faktorer, bl.a. ny teknologi og nye ledelsesformer som gjør sitt inntog i forvaltningen. NTL Sentralforvaltningen mener det ikke er riktig at ledelsen

Protesterer på innstramming for uføre

LO-kongressen 2009 stilte tre krav til fremtidens uføretrygd: At uføre alderspensjonister skal skjermes fra levealdersjustering, at de uføre skal beholde dagens behovsprøvede barnetillegg, og at uførepensjonistene fortsatt skal skattlegges som pensjonister. Av disse tre er bare ett av kravene innfridd; det behovsprøvede barnetillegget videreføres.

Innstramming. NTL Sentralforvaltningen står på LO-kongressens krav og protesterer på regjeringens innstramminger av uføreordningen i Folketrygden. Vi mener at uføre skal ha opptjening av alderspensjon fram til fylte 67 år, ikke til 62 år som i dag, at uføres skattes som tidligere og at uføres alderspensjon ikke skal levealdersjusteres. De som har blitt uføre er ikke i stand til å arbeide for å kompensere for levealdersjusteringen og blir dermed hardt og urettferdig rammet av levealdersjusteringen.

Uklare ringvirkninger. Det er uklart hvilke ringvirkninger en eventuell ny uføretrygd i Folketrygden får for uførepensjon i offentlig sektor. Folketrygden og offentlig sektor er tett knyttet sammen. Endringer i Folketrygden gjør at offentlig tjenestepensjon må tilpasses. Spørsmålet er hvordan og hvem som bestemmer tilpasningene.

Det hevdes fra mange hold at uførepensjonene må levealdersjusteres for å unngå at alderspensjonen til en som har mottatt uføretrygd blir høyere enn for en som har hatt arbeidsinntekt, forutsatt lik inntekt. Dette er uproblematisk, fordi eksempler med lik inntekt er fiktive. Arbeidsinntekt vil alltid være høyere enn uføretrygd.

Konklusjonen er klar: Det vil aldri lønne seg å være ufør.

UTTALELSE FRA NTL SENTRALFORVALTNINGENS REPRESENTANTSKAPSMØTE.

FOTO: COLOURBOX.COM

Kjell Werner er politisk redaktør i ANB.

Flåthens lange valgkamp

LO-leder Roar Flåthen har startet den lange valgkampen for ny rødgrønn seier ved stortingsvalget neste år.

I disse dager sendes LOs utkast til handlingsprogram for perioden 2013-2017 ut til debatt blant tillitsvalgte på grasrota. I mai neste år skal LO-kongressen vedta programmet og gi klarsignal for mobilisering ved stortingsvalget.

Største trusselen. – En borgerlig regjering med Frp i spissen er den største trusselen mot en god arbeidslivspolitikker her til lands, sier Roar Flåthen i et intervju med Avisenes Nyhetsbyrå (ANB).

LO-lederen mener at borgerlig politikk vil innebære redusert stillingsvern, færre faste ansettelser, dårligere virkemidler mot sosial dumping og ikke minst konkurranseutsetting av grunnleggende omsorgstjenester.

LO er en interesseorganisasjon med et bredt samfunnsengasjement. Lønnskamp og faglige rettigheter har naturlig nok stått i fokus helt fra starten av, men LO har også innsett at det er nødvendig å ha politiske allierte. Her skiller LO seg fra resten av fagbevegelsen.

Viktig dokument. LO har nemlig et tett faglig politisk samarbeid med Arbeiderpartiet. Det har gitt positive resultater for fagorganiserte spesielt, og ansatte generelt.

Det er på denne bakgrunn vi må

OMKAMP: Det brygger opp til omkamp om EØS-avtalen på LO-kongressen, skriver Kjell Werner. Han mener det er viktig å komme tidlig på banen med et varmt forsvar av EØS. LO-leder Roar Flåthen (bildet) kan med fordel bruke sterkere ord og argumenter, mener han. FOTO: TRINGUYEN DINH

vurdere programprosessen for de 880 000 medlemmene i LO. Dette blir et viktig dokument som vil sette preg på både arbeidslivet og det politiske Norge.

Det er nok å vise til historien de siste ti årene. Bondevik-II-regjeringen sørget for at arbeidstakers rettigheter ble svekket i arbeidsmiljøloven. En nærmest samlet fagbevegelse reagerte mot disse innstrammningene, spesielt de som gjorde det lettere å foreta midlertidige ansettelser.

Men illustrerende nok var det

bare LO som hadde muskler til å sette politisk makt bak kravene i valgkampen høsten 2005.

Omkamp om EØS. I LO-programmet gjentas det at næringer som er utsatt for internasjonal konkurranse, må sette rammene for inntektsutviklingen. Samtidig slår industriarbeidere ring om en stor offentlig sektor. På den måten utvikles det et bredt fellesskap innad i LO-familien.

Det brygger opp til omkamp om EØS-avtalen på LO-kongressen.

Inspirert av den store motstanden mot EUs postdirektiv og vikarbyrådirektiv, er det mange LO-tillitsvalgte som nå har fått blod på tann.

Det vil være dramatisk, både for landet og regjeringen, om LO skulle vende tommelen ned for EØS-avtalen. LO-ledelsen bør ha lært av tidligere feil. Nå gjelder det å komme tidlig på banen med et varmt forsvar av EØS. Roar Flåthen kan med fordel ta sterkere ord og argumenter i bruk enn han hittil har gjort. Det kan stå om regjeringens videre liv.

Alle kursene holdes på Sørmarka kurs- og konferansesenter www.sormarka.no. Kursene er gratis for NTL medlemmer, dvs. NTL dekker kurs-, reise- og oppholdsutgifter. **Søknad sendes** via våre hjemmesider www.ntl.no. Evt. spørsmål rettes til Britt Barlie, Tlf 23 06 15 41, Norsk Tjenestemannslag, Møllergt. 10, 0179 Oslo. Faks: 23 06 15 55.

Fordeling eller belønning?

Strategikurs for ledere av lokale lønnsforhandlinger

NTL kan ikke som enkelte andre tjenestemannsorganisasjoner rendyrke spesielle grupper statstilsatte. Flere steder har vi samme problemstilling som arbeidsgiver. Vi skal ivareta hele spektret av ansatte, samtidig som vi skal ivareta egne prioriteringer.

På kurset vil vi komme nærmere inn på:

lønnspolitik, ideologi, organisasjon og strategi

Målgruppe: Ledere av lokale lønnsforhandlinger

Tid: 22.-24. august

Søknadsfrist: 15. juni

Forelesere: Anita K. Solhaug, Guro Vadstein og Vibecke S. Eriksen, forbundskontoret.

Veiledning, coaching og rådgivning

Kurset er i samarbeid med Høgskolen i Oslo. Det er anledning for de som ønsker det å gå opp til skriftlig eksamen over fire timer. Godkjent eksamen gir fem studiepoeng.

Innhold: Hva ligger i begrepene rådgivning,

coaching og veiledning? Empatisk veiledning.

Veiledning og coaching i praksis

Kurset er basert på praktiske øvelser i små

grupper i tillegg til samtaler i plenum.

Målgruppe: Alle NTLere

Tid: 27.-29. august

Søknadsfrist: 15. juni

Foreleser: Mike Barker, AOF

Ei lønn å leve av

Forhandlingskunnskap (NTL-skolen trinn II)

Code avtaler kommer ikke av seg selv.

Lær mer om: Hovedtariffavtalen, Lokale

lønnsforhandlinger, Lønnspolitik

Kurset er tilpasset alle NTLs medlemsgrupper, men gruppeoppgavene er tilpasset avtaleverket i staten.

Målgruppe: Tillitsvalgte, men søkere som har fullført NTL-skolen trinn I vil bli foretrukket.

Tid: 3.-5. september

Søknadsfrist: 15. juni

Foreleser: Vibecke S. Eriksen, forbundskontoret.

Bli kjent med NTL

Organisasjonskunnskap (NTL-skolen trinn I)

Hvor godt kjenner du forbundet ditt?

I møte med andre NTLere får du kjennskap

til: NTLs oppbygging og organisasjonsarbeid.

Medbestemmelse. Lønns- og arbeidsvilkår.

Fagbevegelsens historie og utfordringer. LO

favør medlemsfordeler. Verving

Målgruppe: Alle NTLere.

Tid: 3.-7. september (kurset var opprinnelig

satt opp 27.-31. august)

Søknadsfrist: 15. juni

Forelesere: Reidun Aamland Andersen, Vibecke S. Eriksen, forbundssekretærER, Anita K.

Solhaug, nestleder NTL og Kjell Edvard Fixdal, historiker.

Medlemmer med ikke-vestlig bakgrunn oppfordres til å søke!

NTL-kurs i

INGEN kan vite ALT

Derfor har vi laget et nettbasert oppslagsverk for deg som jobber med personal og/eller lønn i staten.

- ✓ Nettbasert og alltid oppdatert
- ✓ Forklarer på en enkel måte lovverk og særavtaler i statlig sektor
- ✓ Linker til tjenestemannsloven og hovedtariffavtalen samt arbeidsmiljøloven, folketrygdloven, og ferieloven
- ✓ Inkludert personlig fagsupport og epost ved endringer

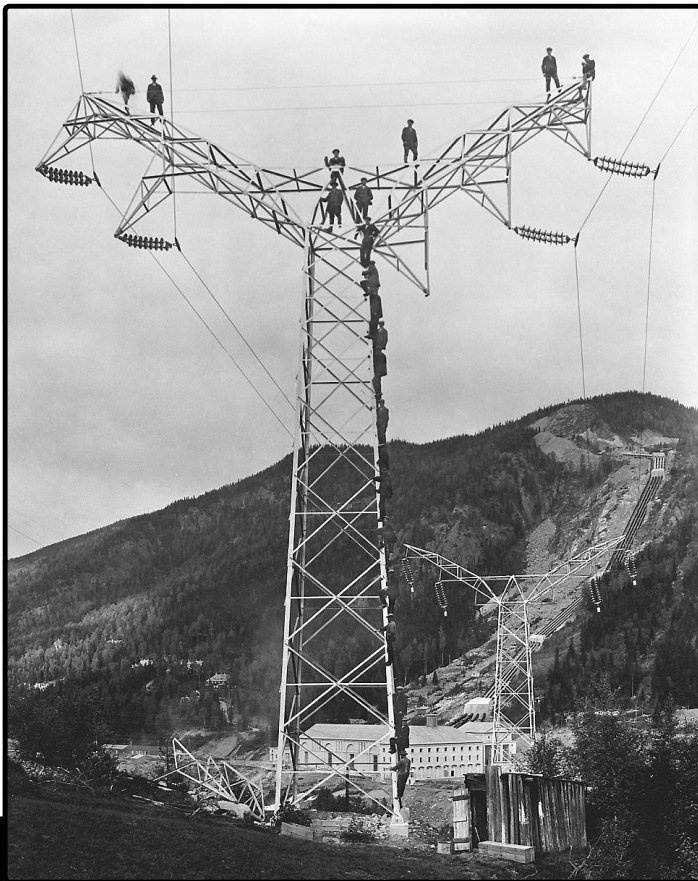
Bestill prøvabonnement på: www.infotjenester.no/stat eller kontakt oss på telefon 07505

info
tjenester

Høyspent 1920:

Den omfattende utbyggingen av Norefalene i Buskerud begynte i 1920. Kraftproduksjonen kom i gang i 1928 med overføringsledninger til Vestfold og fram til Oslo. Ledningsbyggerne på anlegget kunne ikke lide av høydeskrekk. De hadde et risikofyllt arbeid uten de moderne og omfattende sikringstiltakene som kreves i dag. Til ære for fotografen poserte de uredde montørene i masta med Nore kraftstasjon i bakgrunnen. De som hadde klatret helt til topps, befant seg mellom 25 og 30 meter over bakken. På grunn av sin utforming ble disse mastene kalt englemaster. De var tegnet av ingeniør Olav Strand. Nå er mastene en del av Kraftoverføringens kulturminner, et samarbeidsprosjekt mellom Statnett SF, Energi Norge, Riksantikvaren og NVE.

TEKST OG FOTO: ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV OG BIBLIOTEK

FOTO: WIKIMEDIA.COM/MONS

«Til Ungdommen» oppfordret 30-tallets unge til å kjempe mot fascismen. Etter 22. juli ble diktet igjen brennende aktuelt. Hvem skrev teksten?

- a) Rudolf Nilsen
- b) Nordahl Grieg
- c) Jens Ingvald Bjørneboe

SVAR: .....

VINN Send inn riktig svar

sammen med ditt navn, forbund + adresse til LO Media, Møllergt 10, 0179 Oslo. Merk med **QUIZ 1/12**. Du kan også svare direkte på nettet: www.aktuell.no. En vinner får en iPod Shuffle.

FRIST for å være med i konkurransen er **11. mai 2012**. Løsning og vinner presenteres i neste utgave og på www.aktuell.no.

FORRIGE NØTT: Det var Vidar Sandbeck som skrev «Pengegaloppen»
Vinner ble: Gunnar A. Skogan.

? sudoku

Regler: De tomme feltene må fylles med et tall fra 1 til 9. Hver eneste rad og rekke må inneholde alle tall fra 1 til 9. Hvert storfelt på 3x3 felter må også inneholde alle tall fra 1 til 9. Ingen tall kan brukes mer enn én gang på en rekke, rad eller storfelt.

Løsning:

5	2	1	7	9	3	4	8	6
8	6	7	5	1	1	3	2	9
4	3	9	8	2	6	1	7	5
6	9	8	8	3	7	2	1	4
1	8	2	4	6	9	1	7	3
7	7	1	5	2	3	4	6	8
1	4	6	3	9	7	6	1	4
5	3	6	7	8	1	2	8	1
2	6	7	1	9	4	5	3	8

2		7						5
			4	7				
	4					9		6
	9		2			3		
3								1
		2			8		6	
7		1					3	
				4	5			
	8					1		5

arbeidslivsquiz ?

- 1** Hva gjør man når man «naver»?
a) Skryter av NAV b) Jobber i NAV
c) Snylter på NAV
- 2** Hvor mange prosent av yrkesaktive norske kvinner jobber deltid?
a) 41 prosent b) 31 prosent c) 21 prosent
- 3** Hvor mange prosent av yrkesaktive norske menn jobber deltid?
a) 14 prosent b) 16 prosent c) 18 prosent
- 4** Den statlige lønnsgarantiordningen skal
a) sikre lønn over statlige minstelønnsseter
b) garantere at statsansatte ikke får mer enn privat ansatte
c) sikre lønn og feriepenger ved konkurs
- 5** Hvem sa at «Penger er bedre enn fattigdom - om ikke annet, så av økonomiske grunner»?
a) Winston Churchill b) Woody Allen
c) Margaret Thatcher

RIKTTIGE SVAR: 1c, 2a, 3a, 4c og 5b.

Les flere omtaler og anmeldelser på: www.aktuell.no

FOTO: NIK WIKIPEDIA.ORG

Gjenhør med vidunderbarnet

I 1972 slapp Jethro Tull ut «Thick as a Brick», 44 minutter sammenhengende musikk over to LP-sider. Teksten er kreditert bråmodne, intelligente Gerald Bostock, og handler blant annet om hvor tøft det er å vokse opp. Omslaget var en 12-siders parodi på en lokalavis, der førstesiden fortalte at unge Bostock var fratatt en førstepremie for diktet «Thick...» på grunn av støtende innhold. Bak både tekst og musikk sto Ian Anderson, bandets fløytespillende frontfigur. LP-en ble en storselger. Så hvor er oppdiktede Gerald Bostock nå, på 50 år sda-

Musikk

Ian Anderson:
Thick as a brick 2
EMI 2012

gen i 2012? Føler han seg fortsatt «tjukk i hue», slik uttrykket «Thick as a Brick» kan oversettes? Ville han blitt en grådig banksjef, ha vervet seg til militæret, eller, som en sangtittel antyder, endt som en helt ordinær familiemann? Anderson undrer og avslutter spørrende: «What-ifs, Maybes

and Might-have-beens». Oppfølgeren skiller seg fra 1972-albumet ved å være delt inn i 13 spor. Anderson er eneste originalmedlem i Jethro Tull, der et utall av musikere har vært innom siden oppstarten i 1967. Kanskje er det derfor han like godt gir ut del to som et soloprojekt, selv om veldig mye minner om gruppa. Deler av fløytespillet, gitarriffene og sangen kunne vært hentet fra første utgivelse. Ikke så oppsiktsvekkende som for 40 år siden altså, likevel et hyggelig møte med den voksne Bostock.

Øystein Bråthen

Glimrende ny svensk krimserie

Ninni Schulman:
Jenta med snø i håret

Oversatt av
Kari Engen
Cappelen Damm
2012

 «Jenta med snø i håret» er starten på en ny svensk

krimserie som bare MÅ leses. Forfatteren Ninni Schulman har skrevet en glimrende krim fra landsbygda i Sverige. Hele bygda rammes av redsel da 16-åringen Hedda forsvinner sporløst. Rett etter blir det funnet et lik av en ung jente, men det viser seg å være en annen jente, av ukjent opprinnelse. Petra Wilander og

de andre i politiet får hendene fulle. Bedre blir det ikke når politimannen Christer begynner å lure på om noen av hans nærmeste kan være involvert. Intenst, spennende og troverdig og avkler myten om den idylliske landsbygda og menneskene der på en troverdig måte. Anbefales!

Liv Lysaker

Anbefalt

Pandemisk mareritt

Contagion

Regi: Steven Soderbergh
BD/DVD, thriller
106 min, 15 år
Warner, 2012

 Tenk deg en situasjon der menneskeheten rammes av et hurtigspredende dødelig influensavirus. Hvilke konsekvenser ville det egentlig få? Contagion skildrer på en realistisk og nesten dokumentarisk måte en tenkt situasjon der hele verden rammes, og dødstallene stiger raskt. Anført av en rekke stjerneskepillere ledes vi gjennom sykdommens spredning og også forskernes intense jakt på å lokalisere kilden og for å utvikle en vaksine. En spennende, usentimental og troverdig katastrofefilm

Ole Palmstrøm

Ny vellykket vri fra Mo Hayder

Mo Hayder: Hanging Hill

Oversatt av Torleif Sjøgren-Erichsen
Gyldendal 2012

 Mo Hayder har tidligere skrevet krim med hovedpersonene Jack Caffrey, politimann og Flea Marley, politidykker. Bøkene har vært greie nok, men grepet med å helt droppe disse hovedpersonene og etablere nye, har vært genialt. Vi møter politiinspektøren Zoë og søsteren Sally i en velskrevet, spennende og uforutsigbar krim av beste merke. Hvor langt er en forelder villig til å gå for sitt barn? Og hvor langt strekker man seg for å bevare en grusom hemmelighet?

Liv Lysaker

Tilbake til start for fosterforeldrene?

Etter at enkelte grupper fosterforeldre i 2004 ble overført til staten fra kommunene, har det pågått en kamp for å få rettigheter som andre arbeidstakere.

Dette gjelder foreldre i statlige familie- og beredskapshjem. Ifølge tidligere forbundssekretær Unni Karlsen, gikk de på «slavekontrakter» uten noen av de rettighetene vanlige arbeidstakere tar som en selvfølge. Og det selv om de ikke kan ha annet arbeid.

Sommeren 2007 begynte det endelig å skje noe. NTL hadde fått Barne- og likestillingsdepartementet på gli. De ble enige om å utarbeide en standardkontrakt for statlige familie- og beredskapshjem. Ikke minst takket være Unni Karlsen og Irene Øie, som ledet NTL-avdelingen for fosterforeldre. I juni 2008 kom forbundet til enighet med departementet om all tekst i oppdragsavtalen for fosterforeldrene, og i desember 2008 ble avtalen underskrevet.

Nå skulle disse foreldrene få full arbeidsgodtgjørelse i 12 måneder

ved sykdom, fem ukers ferie og feriepenger, opptjening av tilleggspøng i Folketrygden, yrkesskadeforsikring og livsforsikring.

I tillegg kom oppsigelsesvern på linje med arbeidstakere, opptjening

av fritid etter endt oppdrag, og regulerte frihelger. Avtalene skulle være femårige. På papiret ser alt vel og bra ut, men virkelighetens verden er ikke fullt så enkel.

Ifølge forbundssekretærene Anne Henriksen og Dag Ratama har NTL hatt flere typer tvister med Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) vedrørende standardkontraktene for statlige fosterhjem. De begynner nå å bli utål-

modige. Det er fortsatt mange rettigheter NTL-medlemmene går glipp av, fordi de ikke kommer inn under tjenestemannsloven.

Hvor lenge skal staten trenere disse arbeidstakerne, som gjør en formidabel innsats for samfunnet? Det er på tide at Barne-, likestillings- og inkluderingsminister, Inga Marte Thorkildsen, kommer på banen og rydder opp.

« På papiret ser alt vel og bra ut, men virkelighetens verden er ikke fullt så enkel.

Sommerpris for LOfavor medlemmer fra

750,-
Pris gjelder 2 pers. i dbl. rom.

For booking gå inn på www.lofavor.no og velg Nordic Choice Hotels under Ferie og Fritid. Rabatten kan ikke kombineres med andre tilbud.

lo favor

► **DEILIG SOMMER PÅ QUALITY
HOTELLENE I SKANDINAVIA**

It's taken care of

Klassisk musikkabinett 4-i-1

Spiller og lagrer musikk fra plater, CD og radio som MP3-filer på USB-minnepinne

Spiller plater

Spiller CD

Spiller radio

Lagrer musikk på USB-minnepinne
(ikke inkludert)

- Platehastigheter 33, 45, 78 omdr./min.
- Lagrer plater, CD og radio på USB-minnepinne
- Gjengir musikk fra USB-minnepinne og MP3-spiller
- AM/FM-radio med god stereolydkvalitet
- Integrerte stereohøytalere 2 x 50 Watt (P.M.P.O.)
- Eksterne høyttalere kan kobles til (forsterker nødvendig)
- Eksterne avspillingsenheter kan kobles til
- Fjernkontroll til CD-spiller og USB-funksjon
- 75 Ohm husantenneinngang + separat ledningsantenne
  - Mørk nøtetrete-kabinett med lys frontapplikasjon
  - Mål: 42 x 27 x 33 cm (b/h/d)
  - Høyde med åpnet lokk: 50 cm

Flott nøtetrete-kabinett

75 Ohm husantenneinngang

Veil: 3.499,-
Tilbud nå:
2.999,-

Informasjon og bestilling:

www.powermaxx.no Tlf: 38 26 45 52

Garanti i henhold til kjøpsloven. Se også våre øvrige produkter.

POWERMAXX